

ÜSAVAT

Qurucusu: Rauf Arifoğlu Gündəlik qəzet 8 dekabr 2014-cü il Bazar ertəsi № 299 (6008) Qiyməti 40 qəpik

Xəbər

"Lənkərənski" ilə
"Quli"nin davasına
qoşulan erməni
kimdir?

yazısı sah.13-də

Gündəm

"People in Need": dünya miqyashi separatizm dəstəkçisi - şok faktlar

People In Need, Inc.
Bu qalmaqallı çex təşkilatı öz ölkəsində də separatizmə dəstək verməkdə ittihad olunub
yazısı sah.6-də

Müsavat izdihamlı mitinq keçirməyə hazırlanır

yazısı sah.5-də

Müxalifətdən Ramiz Mehdiyevin məqaləsinə reaksiya

yazısı sah.4-də

Əli Kərimli YAP-da özünə dəstək axtarır

yazısı sah.5-də

Gürcülər İvanişvili iqtidarının "ac(i) demokratiya"sı ilə üz-üzə...

Əməkdaşımız qonşu ölkədə əhalinin sosial iqtisadi durumundan yazar

yazısı sah.12-də

Ekspert:

"Azərbaycanda AES tikintisi olduqca risklidir..."

yazısı sah.10-də

Yəhudi icmasının rəhbərinin evinə basqının təfərruatları

yazısı sah.15-də

Rusiyadakı həmyerlilərimiz təlaş içində:
"Gələcəyimiz qeyri-müəyyəndir..."

yazısı sah.14-də

Erdoğan oğlunun qalmaqallı gəmisini satdırdı

yazısı sah.9-də

Nabrandan azyaşının ayağını itirdiyi obyekt satışa çıxarıilib

yazısı sah.15-də

Azərbaycanda orqan köçürmənin qiymətləri

yazısı sah.4-də

Uşaq əyləncə mərkəzlərində, qiymətlər niyə "alışib-yanır"?

yazısı sah.15-də

"Əlimdə 32 səhifəlik yazı, smslər, səs yazışmaları, screenlər var..."

XƏDİCƏ İSMAYILOVANI TUTDURAN TURAL MUSTAFAYEV HAQDA ŞOK FAKTLAR

Xanım jurnalistin eks-dostu hamını məhkəməyə çağırır, meydan oxuyur ; lakin onu da ifşa edən faktlar var; "Tural siçan dərmanı içməzdən əwel yazüb ki, nişanlım məndən ayrıldı, özümü öldürürəm, getsin indi mənsiz yaşasın..."

Qarabağ üçün yeni səns pəncərəsi açılır

Ankara və Moskva ortaqlıq proje içində; iki ölkə münasibətlərinin strateji xarakter almağa başlaması problemin ətrafında unikal vəziyyət yaradıb; uduşda hamı ola bilər - münaqişə tərəfləri də, Rusiya, Türkiyə, ABŞ, Avropa da...

yazısı sah.8-də

İsa Qəmbər:
"Hakimiyyət sanksiyalara doğru iri addımlarla irəliləyir"

yazısı sah.9-də

Azay Quliyev:
"Dağlıq Qarabağdakı QHT-lərə maliiyyə yardımı ayrıla bilər, əgər..."

yazısı sah.11-də

Fazıl Mustafa:
"Mən indi də öz oxum ətrafında fırlanıram..."

yazısı sah.7-də

Amerikalı jurnalist Evin həbsxanasında

İran "The Washington Post" qəzetiin Tehran müxbirini yenə də həbsdə saxladı. "Reuters"ın xəbərində deyilir ki, "The Washington Post" qəzetiin Iran üzrə müxbiri 4 ay önce həbs olunub. Sonra günü isə o, məhkəmə qarşısına çıxarılb. Agentlik bildirir ki, ikili vətəndaşlığı olan Cason Rezayian 2012-ci ilden Tehrandan "The Washington Post" qəzetiin büro rəhbəri kimi fəaliyyət göstərib.

Qəzeti icraçı direktoru Martin Baron deyib ki, Cason Rezayianın həbsinin sebəbi qeyri-müəyyən olaraq qalır. O, iyulun 22-də həbs olunub. Bu həftənin əvvəlində isə İran rəsmiləri bildirdilər ki, onlar Cason Rezayianın həbsini yenidən uzatmalı olacaqlar. Çünkü istintaqın elave vaxta ehtiyacı var.

Cason Rezayianın ailəsi ona vəkil tutsa da, vəkilin jurnalistic gönüşüne imkan verilmeyib. "Iran hökuməti heç vaxt izah etməyib ki, Cason Rezayian niye həbs olunub. Üstəlik, ona öz vəkili ilə görüşməyə imkan vermir. Ona qarşı irəli sürülecek hər hansı ittihəm biz bəri başdan əsaslı hesab edirik", - cənab Baron deyib.

Agentlik qeyd edir ki, Cason Rezayianın ailəsi bildirib ki, o, bir neçə xəstəlikdən əziyyət çəkir. Onu Tehrandan sərtliyi ilə ad çıxarmış Evin həbsxanasında saxlayırlar. Dövlət Departamenti İranla nüvə danışçıları zamanı defələrlə Cason Rezayianın məsələsini qaldırıb. Ancaq o hələ də həbsdədir. Və nə üçün həbs olunduğu da bəlli deyil.

Elbəvi HƏSƏNLİ

"Obama prezident olduqdan sonra Amerikada irqçılık şiddetlənilər"

Venesuela prezidenti qaradərililərin ölümündən dəhşətə gəlib

"Reuters"ın Karakasdan verdiyi xəbərdə deyilir ki, Venesuela prezidenti Nikolas Madoro bazar günü bayan edib ki, Barak Obama Amerikan ilk qaradərililəri prezidenti olduqdan sonra bu ölkədə qaradərililərə münasibət daha da pisləib.

Bu günlərdə Venesuela prezidenti Obama tərəfindən ciddi tənqid olunmuşdu. Ağ Evin sahibi həmkarını siyasi rəqiblərinə qarşı dözməzlükde ittihəm etmişdi. Bu dəfə isə fürsətdən istifadə edən Nikolas Madoro ABŞ-da qaradərililərin öldürülməsindən qorxuya düşdüyünyü bəyan edib.

"Bu, dramatik hadisələrdi. Polis qaradəriliyə qarşı qəddar bir davranış sergiledi. Elə bil ki, Barak Obamanın gəlisi ilə Amerikada irqçılık daha da şiddetlənilər", - Venesuela prezidenti yerli TV-yə müsahibəsində deyib.

Uzoq Çavəsin xələfi dəha sonra vurğulayıb: "Bunları söyləmeli olduğuma görə üzr istəyirəm. Şəxsən mənim Barak Obamaya hörmətim var. Ancaq men düşüñürüm ki, o da Amerikada real güce sahib mərkəzlərin əsiridir. Və o, həmin güclərə mübarizə aparmaqdan çəkinir. O yorulub, ləp elden düşüb".

Agentlik qeyd edir ki, Hugo Chavez 1999-cu ildə Venesuelada iqtidara gəldi. Elə o vaxtdan da ABŞ-Venesuela münasibətləri dala-na dirdə. Prezident Obama Leopaldo Lopesin həbsinə etiraz edib. O, insanları etiraz aksiyasına qaldıra bilirdi. Diger müxalif siyasetçi Maria Korina Makado isə Venesuelada Nikolas Madoroya qarşı sui-qəsd hazırlamaqda ittihəm olunur. Həmin şəxsin müdafiəsinə qalxınlar arasında canab Obama da vardi.

OPEC üzvü olan Venesuelanın iqtisadiyyati neftdən asılıdır. Dünyada ən böyük neft yataqlarına sahib olan bu ölkə bu il xaricə 12 milyard dollar ödəyib. Ancaq neftin qiymətinin kəskin şəkildə düşməsi Venesuelanın böhran hədдинə çatdırıb.

Venesuela prezidenti Nikolas Madoro neftin qiymətlərinin kəskin enişi görə dünya güclərinin qızayıb və qeyd edib ki, bu güc mərkəzləri bəşəriyyət üçün Afrikada tüyən edən Ebola virusundan da-ha təhlükəlidir.

Elbəvi HƏSƏNLİ

"Elm" tədris mərkəzi MAGIC LANGUAGES

- ➔ Ali məktəblər xarici dillər
- ➔ kompyuter kursları
- ➔ Magistratura - dövlət qulluğu - məntiq
- ➔ 1.C. mühəsibat - anbar - bank işi
- ➔ Məktəbə qədər həftədə 5 dəfə
- ➔ Sürəcülük kursları (1 aya 100 AZN)

Ünvan: 1. «Neftçilər» metrosu 40 mert. R.Rüstəmov-44

Tel/Faks: (012) 421-10-46; 408-44-43;

Mob: (055) 660-60-95; (050) 203-55-95

Ünvan: 2. «İnşaatçılar» metrosu 60 metr. «İran» klinikasının yanısı

Tel/Faks: (012) 434-88-28; 408-44-74;

Mob: (055) 660-07-05

ARDNS estakada qəzalarından sonra hərəkətə gəldi, amma...

Bir -birinin ardınca qəzaların baş verdiyi "Azneft" istehsalat Birliliyinin N.Nərimanov adına Neft və Qazçixarma İdarəsində (NQÇİ) təhlükəsizlik şəraitinin təminatı ilə bağlı tədbirlər proqramı hazırlanıb.

Dövlət Neft Şirkətində virtualaz.org saytına verilən məlumatda deyilir ki, mədən və özüllərdə, estakada və meydançalarda baş veren qəzaların aradan qaldırılması üçün esas kapitala yönəldilən investisiyaların azaldılması, əsaslı təmir xərclərinin artırılması nəzərdə tutulub.

NQÇİ-nin istismar etdiyi bir sıra köhne meydançaların təmiri ilə bağlı layihələr hazırlanacaq, ehtiyac duyulan halarda vəqon evciklərin quraşdırılması, əvəzedici estakadaların tikintisi, özüllərarası neft-qaz xətlərinin çəkilməsi, qazpaylama sisteminde, meydançalardakı enerji sistemlərində yenidənqurma işlərinin aparılması da planlaşdırılır.

Neftçilərin Hüquqlarının Müdafiəsi Təşkilatının rəhbəri Mirvari Qəhrəmanlı isə deyib ki, ARDNS-nin arxivini baş verən qəzalardan sonra hazırlanmış tədbirlər programı ilə doludur: "Nərimanov adına NQÇİ-də 3 qəza baş verdi, 10-a yaxın insan dünyasını dəyişdi, yaralılar oldu.

Biz özüllərdə, estakada və meydançalarda təmir aparan podratçı şirkətlərin, ARDNS-nin bu işe məsul əməkdaşlarının cezalandırılmasının şahidi olmadıq. Tədbirlər programı qəzalardan sonra hazırlanır. Amma əvvəller hər ilin ilk ayında estakadaların vəziyyəti yoxlanılırdı, mövcud vəziyyət qiymətləndirilirdi. Dövlət Neft Şirkətinin idarə və müəssisələrində infrastrukturlarda yenidənqurma işləri aparılmalıdır".

Xatırladaq ki, bu ilin 10 ayı ərzində ölkənin neft sektorunda 24 ölüm hadisəsi qeydə alınıb.

Bu gün Bakıda hava küləkli, amma yaqmursuz olacaq

Dekabrın 8-də Bakıda və Abşeron yarımadasında havanın buludlu olacağı, arabir tutlaçağı, gün ərzində əsasən yaqmursuz keçəcəyi gözlənilir. Cənub küləyi 9-14 m/s, səhər və səhər arabir 23-25 m/s olacaq, axşama doğru 9-14 m/s-dək müləyimləşəcək.

Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin Milli Hidrometeoroloji Departamenti tərəfindən verilən məlumatə görə, havanın temperaturunun gece 3-5° isti, gündüz 6-8° isti, Bakıda gece 3-5° isti, gündüz 6-8° isti olacağı gözlənilir. Atmosfer təzyiqi normaldan yüksək 773 mm civə sütunundan 767 mm civə sütununa enəcək. Nisbi rütubət gece 70-80, gündüz 55-65 faiz təşkil edəcək.

M.Qəhrəmanlı onu da qeyd etdi ki, neft sektorunda əməyin mühafizəsi və təhlükəsizliklə bağlı ciddi tədbirlər ehtiyac var.

Qeyd edək ki, noyabrda "Nərimanov" adına NQÇİ-də iki qəza baş verib. 441-ci meydançada baş veren qəza nəticəsində 4 nəfər dünyasını dəyişib, xeyli yaralılar olub.

Noyabrın 6-da isə "Nərimanov" adına NQÇİ-nin 2-ci mədən ərazisindəki uçqun zamanı 2 nəfər ölüb.

Xatırladaq ki, bu ilin 10 ayı ərzində ölkənin neft sektorunda 24 ölüm hadisəsi qeydə alınıb.

Həbs edilən prezident: "Məni sualtı bazaya apardılar..."

Misirin sabiq prezidenti, 2013-cü ilin iyulunda hərbi çevrilişdən sonra həbs edilən Məhəmməd Mursi məhkəmədə maraqlı faktları açıqlayıb. Lent.az-in məlumatına görə, 35 nəfərlə birgə məhkəmə qarşısına çıxan sabiq prezident çevriliş vaxtı necə həbs edilməsi ilə bağlı sualları cavablandırıb.

M.Mursi iqamətgahdan aparıldıqdan sonra bir neçə yerdə saxlandığını deyib: "Bu barədə ilk dəfədir ki, danışram. İyulun 5-də Respublika Mühafizəciliyi təşkilatının komandiri yanına gələrək binadan çıxmamı dedi. Həmin komandire ölkə başçısına tabe olmasını, etdiyi hərəkətin nə vaxtsa qanunla qiymətləndiriləcəyini dedim. O isə cavab vermədi. Daha sonra məni zora aparmaq üçün hərbçilər geldi".

M.Mursi əlavə edib: "Helikopterə minərək Süveyş kanalına doğru getdi. Süveyşdəki Ataqa dağında bir neçə daqiqə dayanıqdan sonra məni Fayed hava limanına getirdilər. Hava limanında yarım saat qaldıq və daha sonra İsləndəriyyəyə getdik. İsləndəriyyədə bildim ki, məni Ebu Kayr bazasına aid sualtı hərbi hissəyə gətiriblər. 5 iyuldan 4 noyabra qədər orada qaldım. Bu müddədə haqqında çox xəbərlər yayıldı. Noyabrın 4-dək heç kimlə birəcə kəlmə də danışmadım. Ancaq baş prokuror və vəkillərin suallarına cavab vermişəm".

M.Mursi Misirin milli təhlükəsizliyi baxımından daha çox danışmaq istəmədiyi deyib və hakime üzünü tutaraq söyleyib ki, kim baş verənlərin təfərruatını daha dəqiq bilmə isteyirse, ölkənin həzirkı prezidenti Abdulfettah Əs Sisiyi, keçmiş nazirlər Sami Ananə və Hüseyin Tantaviyə müraciet etsin".

Mursi və vəkil həkimdən bəzi səs yazılarının məhkəmədə elan edilməsini də tələb edib.

Azərbaycan-İran arasında dini protokol hazırlanır

Azərbaycanda bizim mədəniyyət sahəsində fəaliyyətimiz üçün lazımi şərait yaradılıb və mən buna görə Azərbaycan hökumətinə təşəkkürümüz bildiriyəm. AzərTAC xəbər verir ki, bu fikirləri Azərbaycan səfərini başa vurub Tehrana qayıdan İran İslam Respublikasının İsləm Əlaqələri və Mədəniyyət Təşkilatının sədri Əbüzər İbrahim Türkman deyib.

Türkman bildirib ki, Azərbaycan ilə İran arasında mədəniyyət sahəsində əməkdaşlığı heç bir maneə yoxdur: "Mədəniyyət sahəsində əməkdaşlıq daha da genişlənərsə, hər iki ölkənin siyasi əlaqələri də inkişaf edəcək. İran ölkənin istənilən şəhərində Azərbaycanın Mədəniyyəti Günlerinin keçirilməsinə şərait yaratmağa hazırlıdır".

Azərbaycanda keçirdikləri görüşlərin faydalı olduğunu deyən Ə.I. Türkman qeyd edib ki, görüşlərdə gələn il Azərbaycanda və İranda qarşılıqlı mədəniyyət günlərinin keçirilməsi haqqında razılıq elde edilib.

İranın İsləm Əlaqələri və Mədəniyyət Təşkilatının sədri Bakıda keçirdiyi görüşlərdə qarşılıqlı film həftələrinin, sərgilərin və mədəniyyətə həsr olunan konfransların da keçirilməsi ni təklif etdiyi və bu təkliflərin çox müsbət qarşılandığı bildirib.

Qeyd olunub ki, hazırda Azərbaycan ilə İran arasında dini sahədə əməkdaşlıq haqqında protokol hazırlanır. Hər iki ölkənin ekspertləri protokolun maddələri üzrində işləyirlər.

Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlar İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Təhrana dəvet etdiyi nəzərə çatdırın Ə.I. Türkman bu səfər çərçivəsində protokolun imzalanacağını bildirib. Vurğulayıb ki, səfər zamanı iki ölkə arasında din sahəsində əməkdaşlığın qarşılıqlı ehtiram prinsipləri əsasında dəha inkişaf etdirilməsi barede müzakirələr davam etdiriləcək.

Qəzet, jurnal və kitab əldə etməyin ən rahat yolu!

Siz sifariş edirsiniz, biz istədiyiniz ünvana çatdırırıq!

Xaricdə və Azərbaycanda nəşr olunan bütün qəzet və jurnalara abunə olmaq, həmçinin Rusiyada və Azərbaycanda nəşr olunan kitabları dəha səfəli qiymətə və dəha qısa vaxt ərzində əldə etmək üçün sadəcə zəng etməyiniz və ya email yazmağınız kifayətdir.

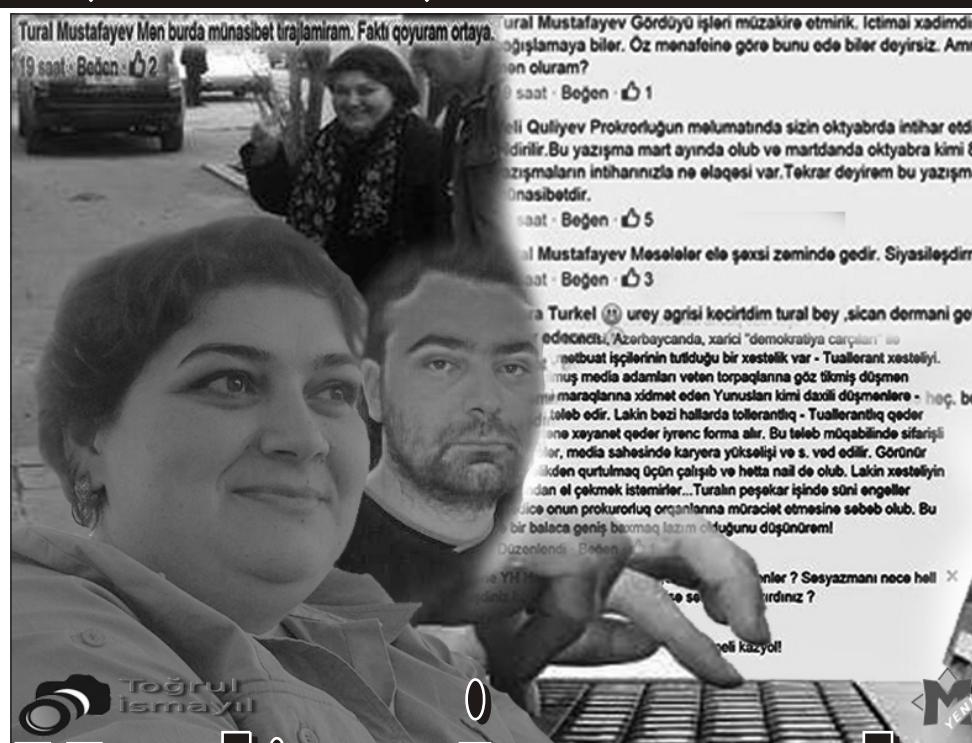
Telefon: (012) 434 93 01, 434 01 33

“Əlimdə 32 səhifəlik yazı, sms-lər, səs yazışmaları, screenlər var...”

“Azadlıq” radiosunun əməkdaşı Xədicə İsmayılova həbsinə səbəb olan Tural Mustafayevlə bağlı ortaya yeni detallar çıxıb. Sonuncu jurnalistin onu intihar həddində qatdırdığını iddia etdiyi üçün X.İsmayılova hazırda həbsdədir. Vaxtılıq “Azadlıq” radiosunda, dəha sonra Meydan TV-də çalışmış T.Mustafayev mediyə verdiyi ilk açıqlamalarında faktiki heç nə damışmayıb, “istintaq sirridir” deyərək, susub. Amma facebookdakı profilində bozi detalları açıqlayıb ki, bu da istintaqın hansı istiqamətdə aparılacağına işaretdir.

Onlara keçmədən önce “Yeni Mütəvəffat” size T.Mustafayevin keçmiş nişanlısı Rövşənə Rəhimli ilə bağlı detallar təqdim edir. İlkən fərziyyələr budur ki, istintaq R.Rəhimli ilə T.Mustafayevin ayrılmışında və sonuncunun guya bu hadisəyə görə intihara cəhdində xanım jurnalisti səbəbkər kimi göstərəcək. Amma bu məsələ ilə bağlı R.Rəhimli artıq Meydan TV-yə açıqlama verib. Açıqlamasında da bildirib ki, nişanlısının tez-tez depressiyaya düşməsi, aqressivləşməsi ayrılmalarına gətirib çıxarır: “Bir dəqiqənin içinde həli dəyişirdi. Tanımaq olmurdı. Bu hallarına döza bilməyib nişanı qaytardım. Hetta özü də Meydan TV-yə açıqlamasında deyib, bir müddət əvvəl Maşağadakı 1 sayılı ruhi dispanserde müalicə almışdı. Mütəmadi olaraq antidepressiv dərmanlar atı”.

Bununla yanaşı, R.Rəhimlinin yaxın rəfiqəsi olduğunu iddia edən Şəhla Hümbətova adlı bir xanım facebook statusunda bu məsələ ilə bağlı xeyli ilginc detallar açıqlayıb. Statusu olduğu kimi nəzərinizə çatdırırıq: “Deməli, bu bu Tural dediyiniz mənim yaxın rəfiqəm Rövşənanın keçmiş nişanlısidir. İki ay olar Roşka nişanı qaytarıb. Hardasa 7 ay nişanlı olublar. Bu 7 ayda yaşlı qızın nələr çəkdiyinin biz rəfiqələr şahidiyik. Oğlanın psixoloji problemləri var, son vaxtlar bununa bağlı Maşağada müalicə alındı, ondan sonra psixoloqun seanslarına gedirdi. 7 ayda bəlkə yetniş dəfə Roşka nişanı qaytarmağa cəhd edib, amma hər dəfə bu adam hoqqa çıxarıb - “özümü də, səni də öldürəcəm”, - deyə gah həcum edib, gah özünü asan yerde şəklini göndərib, daha neler, nələr... Ağlamaq, yalvarmaq, təhdid etmək - hər vəsiti ilə qızı yanında saxlayıb. Roşka da ürəyi yumşaq biridir. Yazığı gelirdi ki, mənsiz bu batacaq, məhv olacaq, içki onu məhv edəcək. 7 ayın bəlkə cəmi 7 günü Roşkanın üzü güllüb - qalan vaxt Turalın xroniki depressiyaları qeyri-adekvat hərəkətləri, spirtli içki düşkünlüyü, dardlığı yerde dava salması yazığı nə hallara salındı - gecə-gündüz qızı dəstək verməkdən daha professional psixoloq olmuşdur. Sonuncu belə hadise oktyabrdadır. Yenə nəsə hoqqa çıxartmışdı, Rövşənə dözməyib polise verdi. (Sabunçu 13-cü bölmə, mən də getdim gecə vaxtı polise ki, qızı nəsə edər, yanında olum) ve Turalın valideynlərinə xəber edib, nişanı qaytarıb, hər yerde də blok etdi onu. Tural iki gün Rövşənəni öldürmek planları qurub rəfiqələrinə yazdı ki, mən onu öldürəcəm-filə. Əvvəller də onu vurdu, həcum edirdi, çox qorxmışdu... Bir də qızlar mənə zəng vurdular ki, Tural siçan dərmanı ibib ölü. İcməzdən əvvəl isə Samiraya yazıb ki, bəs Roşkaya de

Xədicə İsmayılovanı tutdurulan Tural Mustafayev haqqda şok faktlar

tutdurulan Tural Mustafayev

haqqda şok faktlar

Xanım jurnalistin eks-dostu hamını məhkəməyə çağırır, meydan oxuyur ; lakin onu da ifşa edən faktlar var; “Tural siçan dərmanı içməzdən əvvəl yazıb ki, nişanlım məndən ayrıldı, özümü öldürürəm, getsin indi mənsiz yaşasın...”

“Prokurorluğun məlumatında sizin oktyabrdə intihar etdiyiniz bildirilir. Bu yazışma mart ayında olub və martdan da oktyabra kimi 8 ay keçib. Bu yazışmaların intiharınızla nə əlaqəsi var? Təkrar deyirəm, bu yazışma şəxsi münasibətdir”

ki, məndən ayrıldı, özümü öldürürəm, getsin indi mənsiz yaşasın filan... Xilas etdilər, göndərdilər Maşağaya, sonra da istintaq başlaşdı. Bir on gün olar yene Roşkanı güdüb, həcum edib küçədə ki, öldürəcəm. Canını güclə qurtardı Roşka, polis ərizə verib, deyəsən Səbəyelərə arasında... Bax belə... İndi də durub deyir ki, Xədicə məni işdən çıxardıb, ona görə özümü öldürmüşəm. Neçə aydır Tural-Roşka əhvalatını canlı izleyən biz rəfiqələr üçün bu iddia sadəcə gülməlidir, vallah.

P.S. Roşka indi çox pisdir, mənəvi sarsıntıları onu darmadağın edib. Şəxsi faciə de bir tərəfdən, Turalın təhdidləri o biri tərəf-

dən... Ən pisi işin içini bilməyen ictimaiyyətin hay-küyü də digər tərəfdən. Bu yaşlı qız öz sehvəsinin və situasiyanın qurbanı oldu... Durduğu yerde işe düşmək buna deyirler”.

***

Ən maraqlısı isə Tural Mustafayevin öz facebook profilində yazdıqlarıdır. O, mediaya müsahibəsində “istintaq sirridir” deyə heç ne açıqlamasada da, 6 dekabr tarixində paylaştığı bu statusla

istintaqından bundan sonraki gedisi nə işq salır: “Həmi heç nəyi bildən ağızına gələni tıraflı. İstintaq davam edir. Açıq məhkəmə keçirilməsini hakimdən xahiş edəcəm. Gələrsiz o mənim üzüm və o sizin üzünüz. Gəlib fakt və sübutları rəsmi görəndə nə edəcəksiz? İndi qara yaxmağa başladığınız kimi, onda üz isteyəcək siz? Hər şeyi bilənlər yaxşı bilir. Sadəcə “Demokratiya” altında gizlənib həqiqətləri də böğursuz. Yaxşı jurnalist, aşaşdırmaçı ola bilər, amma şəxsi insanı keyfiyyətləri səzə hələ məlum deyil. İstintaq bitəndən sonra bütün screenlər Facebookda tıraflanacaq. Təessüf hissi ilə qeyd edirəm, çox pis olacaqsız. Bəlkə də məndən yox, özünüzdən bağışlanmağınızı isteyəcəksiz. Qazan deyir içim qızıldır, cöməc deyir fırlanıb çıxmışam.

Rövşənə Rəhimlinin açıqlamasına isə belə cavab vermək is-

təyirəm. 9 martda baş verənlər sənin gözünün karşısındı idi. Ondan sonra baş verən tezijlərərən gözünən qarasında idi. Xədicənin sənin və mənim haqqımda dedikləri尼 gəlib sənin üzüne deyirdilər. Amma indi nəden qorxub susduğunu bilmir. “Demokratlar” in hücumlarından qorxursan? Bu gün səni mənim üzümə qoyurlar. Əla. Haqq həmişə yerini tutacaq. Aynur İmranovanın yaydığı şəkile (söhbət T.Mustafayevin saçı) iki tərəfdən yiğib, üzünü turşudaraq poza verdiyi fotodan gedir-mülə.) isə açıqlama olaraq bildirir ki, şəkilin nə vaxt çəkildiyinə nəzər yetir. Bu Xədicəni və səni tanadığım günlər olub. Yəni sizin kruqundan olaraq vaxtı çəkilib. İndi buna tıraflaşınca sizin hansı sıfırdə olduğunu bir dəhə sübüt edir.

P.S. Cəmiyyət insanları tanıdır. Bir vaxt dost deyir, səxsi münasibətləri pozulan kimi düşmən kəsilirlər sənə. Bir müraciət edirsən, iki müraciət edirsən Qara xətlərindən lazımdır. Döyünlər, döyürlər sonda hər sey üzə çıxır.

P.S.S. İndi isə keçin hücum bir neçə müddət danişmağa söz tapıldı size. Qara yaxın, təhqir edin necə düşünürsüz elədə

olub-olmadığı bilinmir. Amma profil fotosu X.Ismayılova məxsusdur. İkili arasında söhbətə jurnalist xanımın adından yazılın sözlər onun T.Mustafayevdən incidini göstərir. X.Ismayıl ona “Tural, mənə xəyanət elədin, problem deyil. Hissələrimi sömürdün, yene problem deyil. Amma xahiş edirəm, məni axmaq yerinə qoyma. Bunu heç kimə bağışlamır”.

T.Mustafayev isə cavabında ona “axmaq mənəm” yazır. Xanım jurnalistin “Tural, səninle danışdırıq” iyrənir. İndi qusatcam, cavabından sonra isə dənəqə yekunlaşır. Hər halda, T.Mustafayevin “oxucu”lara təqdim etdiyi dialoqun hissəsi bu qəder idi.

Statusu paylaşandan sonra süretini almayan T.Mustafayev yəni anonşalar da verib: “Hamı deyəsən susdu. Niyə hücum keçmirsiz? Fakt dilinizi kəsdi? 32 səhifəlik yazışdan sadəcə qısa bir fragment idi. Davamı iş bitəndən sonra olacaq. SMS-lər, səs yazışmaları, screenlər. Onda nə deyəcəksiz? Papağınızı qarşınıza qoynı fikirəşin!”

Amma bu məlumatla tanış olan dostları daha çox T.Mustafayevi qinayıb və söyüblər. Onlardan biri isə maraqlı bir detala toxunub: “Prokurorluğun məlumatında sizin oktyabrdə intihar etdiyiniz bildirilir. Bu yazışma mart ayında olub və martdan da oktyabra kimi 8 ay keçib. Bu yazışmaların intiharınızla nə əlaqəsi var? Təkrar deyirəm, bu yazışma şəxsi münasibətdir”.

T.Mustafayev isə buna cavab verə bilməyib. Onun profiline diqqətlə nəzər salanda isə son günlər daha çox ayrılmış mahniları paylaşıldığı, depressiv situasiyada olduğu hiss edilir. Xüsusən də 3 dekabrda yazdığı bu status çox mətbədən xəber verir: “İnsan özü-özünü lənətlediyi kimi, başqa heç kim insanı özündən çox lənətləyə bilməz...”

Bu arada Meydan TV-nin icraçı direktoru Emin Milli bu hadisə ilə bağlı bəyanat yayıb. Bildirib ki, Tural Mustafayev adlı şəxs 2014-cü ilin yanvar, fevral və mart aylarında Meydan TV-də reportör kimi fealiyyət göstərib: “Meydan TV ilə əməkdaşlıq etdiyi aylarda işinə laqeyd yanaşıdır, verilən tapşırıqları lazımcı yeri yətirmədi, dəfələrlə iş etikatını pozdu, həmçinin psixoloji baxımdan qeyri-adəkət addimlara görə Meydan TV-dəki işlərdən uzaqlaşdırılıb. Mənim onun Xədicə İsmayılova ilə hər hansı münasibətlərindən xəberim olmayıb. Xədicə İsmayılova ilə Tural Mustafayev barədə heç bir söhbətim olmayıb. Xədicə İsmayılova Meydan TV-de heç bir vəzifə, heç bir səlahiyyət sahibi olmayıb, onun Meydan TV-nin hər hansı siyasetinə, qərarlarına, o cümlədən kadr siyasetinə heç bir təsir imkanları olmayıb. Tural Mustafayevin Xədicə İsmayılovanın təkidi və ya təklifi ilə işindən azad edilməsi ehtimalı ola biləməz...”

Mövzunu davam etdirəcəyik. □ Sevinc TELMANQIZI

“Tural iki gün Rövşənəni öldürmək planları qurub rəfiqələrinə yazdı ki, mən onu öldürəcəm”

Xədicəyə tikişlən torbanın yamaqları...

Sevinc TELMAN QIZI
s.qurbanova@gmail.com

Yaxınlarım bilir, bilməyənlər də xatırladım ki, jurnalist Xədicə İsmayılla münasibətlərimiz heç zaman yaxşı olmayıb. Xüsusən son 2 ildə ünsiyyətimiz tamamən kəsilib, hətta sosial şəbəkədə bir-birimizi bloka atmışaq, sonra çıxarmışaq, görünəndə üz çevirmişik, ad çəkmədən və çəkerək bir-birimizin əleyhinə o ki var, döşəmisi... Qıcıqlı-iyinli münasibətimiz olub, bir sözlə... Onun aşırı aqressiyası, töftişçiliyi, yaxınlarını qorumaq əvəzinə onları daha da körkləməsi... əsəbiləşdirib məni hər zaman... Amma....

Amma bu o demək deyil ki, bir jurnalisti yazdıqlarına görə bunca aşağılayıcı bir tərzdə şərəfəmək, cəzalandırmak olar, saçını "keçi kimi" iki tərefdən yihib, komik poza verən bir gəncin sözü ilə türməyə basmaq, haqqında hər cür hədyan yamaq olar... Təzə hoqqaya bax: intihar həddinə çatdırma... Mən bu tip gülməli xəbərləri qəzetimizin 16-ci səhifəsinə hazırlayıb verirəm, "xoruz səsi eşitməmişlər" kateqoriyasında...

Hələ heç nəyi açıqlamayıblar, "torba"nın yamaqlarını vurmaqla məşğuldurlar hazırda. Bir azdan ortaya çıxın səhəbətlər, iyrənc dialoqlar çıxarıcaqlar. Ay bu onu sevirdi, bu onu sevmirdi, axırdı da dedi ki, sevmirsənse broşkamı qaytar... Oldumu sənə cinayət işinin materialı, "sübüt-dəli"?

Axi iki gündü hamı bar-bar bağırır. Adına Tural deyilən məxluqun keçmiş nişanlısı israr edir ki, onun psixoloji problemləri olub, buna görə de ayrılbılar. Rövşənə Rəhimli adlı xanım "Meydan" TV-yə müsahibəsində bildirib ki, nişanlısının tez-tez depressiyaya düşməsi, aqressivləşməsi ayrılmalarına getirib çıxarib: "Bir dəqiqənin içinde hali dəyişirdi. Tanımaq olmurdu. Bu hallarına döze bilməyib nişanı qaytardım. Hətta özü də Meydan TV-yə açıqlamasında deyib, bir müddət əvvəl Maştağadakı 1 sayılı ruhi dispanserdə müalicə almışdı. Mütəmadi olaraq antidepressiv dərmanlar atı".

Xanımın daha bir rəfiqəsi sosial şəbəkədə yazır: "7 ayda bəlkə yetmiş dəfə Rövşənə nişanı qaytarmağa cəhd edib, amma hər dəfə bu adam hoqqa çıxarıb. Özümü də, səni də öldürəcəm deyə gah hücum edib, gah özünü asan yerde şəklini göndərib. Yalvarmaq, ağlamaq, təhdid etmək..."

Bəs bunlar fakt deyilmi, cənab çekistərlər? Bir Maştağaya baş çəkmək, qeydiyyatlara baxmaq olmazmı?

Doğrudanmı eqli səviyyəsi yerində olmayan birinin sözü ilə adam tutmaq olar? Onun sözü nə dərəcədə etibarlıdır? Doğrudu, deyə bilerlər ki, psixoloji durumu o cür olan adamın buncu mötəbər media qurumlarında nə işi vardi... Amma indi bu, bizim haqqında danışığımız mövzu deyil axı. Ona qalsa paytaxta rehbərlik edən adamların da, ölkədə on önemli vəzifələri tutanların da dosyesinde "bir Maştağ'a rüzgarı" əsib...

Əsində bu cür gülməli cinayət işləri hazırlamaqla hökumət çıxan bəri bir mesaj verməye çalışır: artıq size enerjimizi de sərf etmirik. Məsələn, biri evdən çıxanda qabağına bir dəli çıxırılar. O da deyir, niyə mənim facebookda yazdıqlarına cavab vermirsən... Bir başkasını narkomanla, o birini bomyla, əxlaqsız qadınla şərəyirlər... Yəni, getdikcə ucuzaşdırırlar hər şeyi.

Mənqisizliyin absurd həddi... Belə çıxır ki, sabah uşağın müəllimi də "bu valideyn ehtiyacım olduğu halda mənə rüşvət vermədi, intihar həddinə çatdım", - deyərək bizi məhkəməyə verə bilər. Sübüt olaraq da bütün sinfin yiğidi pul siyahısını istintaq gəndərər, torbamızı tikərlər. Yolun sağılı asta maşın sürdüyümüz üçün arxadan gələn sürücü əsəb krizi keçirdiyini bəhanə getirib, 3 ildən 7 ilə qədər həbsimizi istəyər. Nəcə deyərlər, yixil ölü...

Bəs yaxşı, bu illər ərzində bizi intihar həddinə çatdırıclar niye azadlıqladır? Hər gün evden çıxıb işə gələnə qədər neçə belə "intihar situasiyası" yaşayırıq? Müntəzəm yolları bağlayıb, əsəbimizi zorlayanlar, vətəndaş hüquqlarımıza tüpürənlər, cibimizə giren işbaşları... Lənət şeytana, vəzifəli məmərən qanunsuzluqlarına görə özüne od vurub yandıran (bəli, ölen) Qarabağ qazısına görə cinayət işi açıldı? Niyə cəzalanmadı Həmkarlar Konfederasiyasının rəhbəri? Axi, ortada ölüm var idi... Halbuki burda bir Maştağə pasientinin qeyri-ciddi açıqlamaları dolaşır... Hər gün Koroğlu körpüsüne çıxanların dedikləri cinayət işinin materialları deyilmi? Niyə araşdırılmır?

...İntiharla bağlı klassikləmiş bir mahni var. Türkiyeli müğənni Murad Kekilli illər öncə damgasını vurub: "Bu axşam ölüüm, beni kimse tutamaz..." Bəli, ölmək isteyənə kimse tutamır zətən. Və ölmək isteyənlər bəhanəsiz ölürlər, kişi kimi... Bu qədər komik olmayıb.

P.S. Ümid edirəm, bu yazı heç kimi intihar həddinə çatdırımayacaq...

Dekabrin 3-da Prezident Administrasiyasının rəhbəri, akademik Ramiz Mehdiyevin "İkili standartların dünyasını və müasir Azərbaycan" adlı məqaləsi mətbuatda yayıldı və geniş içtimai müzakirələrə səbəb oldu. Bu məqalə siyasi ekspertlər tərəfindən həm de Azərbaycanın gələcək siyasi kursunun bayan edilməsi kimi dəyərləndirildi. Bəs, gərəsən müxalif düşərgənin yetkililəri Ramiz Mehdiyevin sözügedən məqaləsinə oxuyaqlar və məqalədə qeyd edilən fikirlərə münasibətləri necədir?

Müsavat Partiyası başqanının müavini Gülağa Aslanlı bizi məzmunundan xəbərdər olduğunu söylədi və bunu hesab xarakterli məqalə kimi qiymətləndirir: "Məqalədə hakimiyət daxilində baş verenlərdən onun narahatlığı hiss olunur. Kifayət qədər narahatlılıq var və bu da son zamanlar Avropa Birlüyü ölkələrinin, o cümlədən Amerikanın Azərbaycanda insan haqlarının pozulması ilə bağlı ortaya qoyduğu məsələlərdən qaynaqlanır. Eyni zamanda belə bir təəssürat yaratmağa çalışırlar ki, ölkədə baş verən hər şeyi nəzarətdə saxlayırlar".

Ümid Partiyasının sədri İqbal Ağazadə məqaləni içtimai rəyə hesablanmış bir addim kimi qiymətləndirdi: "Bu, daxili auditoriya hesablanıb. Yəni Azərbaycanın xarici siyasetini müyyənleşdirmir. Mediada, sosial şəbəkələrdə cəxərlər deyir ki, Azərbaycan hökumətinin mövqelərini mühəkəmləndirməyə xidmət edən və Qərb institutları ilə dövlət başçısı səviyyəsində danışq aparmaq üçün yer qoyan bir yazardır. Əgər yazida həqiqətən belə bir mənətiq varsa ki, biz Amerikanın və Qərbin əleyhinəyik, üzümüzi Rusiyaya çevirmişik, o zaman sual yaranır ki, nədən Azərbaycan iqtisadiyyatının 95%-i Qərbə bağlıdır? Azərbaycan siyasi bloklaşma və siyasi coğrafiya baxımından Avropanın yanındadır, əgər Rusiyanın yanında olsa id, en azından Qazaxıstan və ya Belarus kimi Avrasiya İttifaqında oları, Vahid Gömrük İttifaqında, Kollektiv Təhlükəsizlik Mütəqaviləsində oları. Onda sual olunur ki, hökumətin Rusiyaya istiqamətlənməsinin əsası nedən? Bu məqalənin yazılıma səbəb

yil ki, burada demokratiya mövcud olsun. Bu gün Azərbaycanda müxalifətin olmamasından fəxile danışmaq avtoritarizmin qalib gəlməsi və totalitar bir cəmiyyətin formalşaması istiqamətində atılan addimlərlə səciyyələnir. Yoxsa nədən ölkədə müxalifət olmasın?"

hakimiyət müşahide olunmayıb. Demokratianın üstünlüyü isə ondan ibarətdir ki, onun fəaliyyəti aşkar və qanuni olsun. Bu da cəmiyyətdə iqtidár-müxalifət münaqişələrinin olmaması, ölkədə kataklizmlərin qarşısını almaq məqsədi daşıyır. Ölkələrdə ki, müxalifətin aşkar fəaliyyətinə imkan verilmir, o zaman gizli təşkilatlar meydana gelir. Bu zaman isə gizli təşkilatların hansı üsul və vasitələrdən istifadə edəcəyini heç kim nə təyin edə, nə də onlara nəzarət edə bilər.

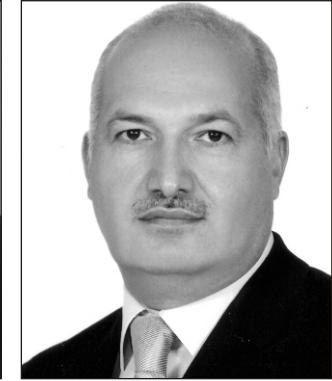
Muxalifətdən Ramiz Mehdiyevin məqaləsinə reaksiya

Gülağa Aslanlı:
"Belə təəssürat
yaratmağa
çalışırlar ki,
ölkədə baş
verən hər şey
nəzarətdədir"

İqbal Ağazadə:
"Əgər hökumətin
siyaseti Qərbin
əleyhinədir, niyə
Azərbaycan
iqtisadiyyatının 95%-i
Qərbə bağlıdır?"

Sərdar Cəlaloğlu:
"Aşkar siyasi
qüvvələrin
zəiflədilməsi faktiki
olaraq gizli
qüvvələrin inkişafına
səbəb olur"

bi əslində Azərbaycan içtimai fikrini və düşüncəsini, o cümlədən müxalifəti başqa bir yere yönəldirsin, sonda isə hakimiyət apardığı siyasi kursun Qərb və Avropa yönümlü olduğunu içtimai rəyə sübüt etsin və beynəlxalq təşkilatlarla danışılarda da ortaya nümunə goya bilsin. İkinçi məsələ odur ki, əger Azərbaycanda müxalifət yoxdursa, hakimiyət düşünməlidir ki, bu artıq avtoritarizmin son mərhələsinə doğru gedir. Çünkü ən ideal ölkələrdə belə, əhalinin 30%-i mütləq o iqtidardan narazı düşüncəyə sahib olmalıdır. Ona görə ki, hər cəmiyyətin siyasilaşmış təbəqəsi var, hakimiyətin siyasetindən razı qalmayan, öz tələbləri ilə iştirən tərəfləri var. Əger Azərbaycanda bu, 30% yoxdur, da məsələ Azərbaycanda müxalifət zəif olmasına ilə bağlı fikridir. Bəşər tarixində müxalifətsiz siyasi

ADP sədri Sərdar Cəlaloğlu da məqalənin məzmunundan xəbərdardır: "Mən açıq deyirəm ki, Ramiz Mehdiyev iqtidarda yeganə adamdır ki, Azərbaycanın müsələ dövlətçiliyinin problemlərini en aydın şəkildə görür, en aydın şəkildə narahatlılığını ifade edir. Ancaq bu problemlərin səbəbləri və həll edilməsi yolları ilə bağlı fikirlərində, mənim fikrimcə, yanlışlıq yol verir. Məsələn, son məqaləsində qeyd olunan məsələ QHT-lərin beynəlxalq təşkilatlarla əlaqəsi, ümumiyyətə, beynəlxalq hüququn ən vacib məsələlərindən biridir. BMT üzvü olan bir dövlət onun öz ölkəsində olan nümayəndəliyini heç vaxt bağlaya bilmez, digər beynəlxalq təşkilatlar da o cümlədən. İkinçi bir məsələ Azərbaycanda müxalifət zəif olmasına ilə bağlıdır. Bunu biz xarici ölkələrdəki nümunələr əsasında da görürük".

□ Nərgiz LİFTİYEVƏ

məbləğdən səhəbat gedə biləməz".

Transplantasiya qiymətləri ne gelincə, həkim qeyd edib ki, xəstəxananın rəsmi qiymətinə uyğun olaraq böyük əməliyyatı 12 min, qaraciyər əməliyyatı isə 45 min manata həyata keçirilir:

"Əməliyyatdan təxminən 20 gün sonra xəstə evinə gedir, müyyən müddət keçidkən sonra tam reabilitasiya olub, normal əmək fəaliyyətinə başlayır və işinə qaydır".

Dünya praktikasında həyata keçirilən ürək transplantasiyasi Azərbaycanda mümkünüyünə gelincə, həkim bunu ancaq meyit orqanlarının bağışlanacağı təqdirdə reallaşa biləcəyini vurğulayır: "Beyin ölümü baş verən şəxslərdən ailənin icazəsi ilə orqanlar bağışlanacaq" təqdirdə, ölkəmizdə ürək transplantasiyası mümkün olacaq. Bunun üçün Azərbaycanda şərait olsada, orqan bağışlanması hələ yoxdur. Əgər beyin ölümü reallaşan insanlarda orqan bağışlanması həyata keçirilərsə, açıcı, ürək, gözün buynuz qışası, mədəaltı vezin de transplantasiyası icra oluna bilər".

Azərbaycanda orqan köçürümənin qiymətləri

Ölkədə könüllü orqan satışı hələ ki, həyata keçirilməyib...

"Azərbaycanda 2014-cü il ərzində 16 qaraciyər, 65 böyük transplantasiyasi həyata keçirilib. Bu il orqan transplantasiyasını gerçekleştirdiyimiz patientlər içərisində 7 aylıq körəkən tutmuş, 68 yaşa qədər olan insanlar var. 7 aylıq uşaqa qaraciyər köçürüdü. Ümumiyyətə, orqan donoru olan şəxsin yaşı 18-dən yuxarı olmalıdır. Bəzən əməliyyatlarda donorluq edən şəxslər 18-76 yaş arası olub".

Bu barədə Modern.az saytına Səhiyyə Nazirliyi Mərkəzi Neftçilər Xəstəxanasının Cərrahiyə və orqan transplantasiyası şöbəsinin müdürü, tibb üzrə fəlsəfə doktoru Mircəlal Kazımı məlumat verib. O bildirib ki, həyata keçirilən əməliyyatların hamısı uğurla başa çatıb: "Nəticələrimiz dünya standartları ilə eynidir. Niye araşdırılmır?

Əməliyyatlarda qeyri-adı bir netice baş verməyib. Hər şey qayda-sındır".

Şöbə müdürü xəstələrə köçürülen orqanların hamısının yaxın qohumlar tərefindən verildiyini bildirib: "Orqanlar xəstə yaxınları tərefindən bağışlanıb. Vəziy-

yətə uyğun olaraq orqan bütöv, ya da bir hissə götürülərək köçürüllər. Yaxın qohumlar olduğundan orqanının verilməsinə görə pul ödenilməyib. Bildiğiniz kimi, Azərbaycanda orqan alış-verisi qanunla qadağandır. Ona görə də burda hər hansı

Bizim ittihamlara cavab geldi. Özü də on yüksək seviyədə. Sübhəsiz ki, bu, "Yeni Müsavat"ın uğurudur. Məhz "Yeni Müsavat" ölkə mediasının və ictimai royi "erəmənperəst" adlandırdığı bu təşkilatın qeyri-qanuni əməllərinə yönəldə bildi. Belə bir tələtüm gözləməyən təşkilat vəziyyətdən çıxmış üçün PIN-in program rəhbəri İvana Skalovani irəli verdi. Ancaq təşkilatda real avtoriteti olmayan bu xanımın dedikləri ittihamlar qarşısında çox sönübü göründü.

Sonda PIN təşkilatının direktoru Simon Panek irəli çıxdı və bayan etdi ki, Azərbaycanda bu təşkilata qarşı hökumətin sifarişi ilə qara PR başlayıb. Cünki PIN yerli vətəndaş cəmiyyətini destəkləyir. Azərbaycanda isə vəziyyət Belarusdan da pisdir.

Buradaca haşiyə çıxaraq qeyd edək ki, Simon Panek Çexiya'nın keçmiş prezidenti, yazıçı Vatslav Havelin ən yaxın dostlarından biridir. Bir çoxları iddia edir ki, Vatslav Havel tərəfdarlarına Simon Panekin liderliliyini qəbul etməyi vəsiyyət edib. Təsadüfi deyil ki, bu şəxs Çexiya'nın birinci şəxsi olmaq ehtimalı ən yüksək olan fiqurlar arasında öndə gedir. Düzdür, o, iddia edir ki, siyasetçi deyil, amma böyük siyasetin içindədir. Ən başlıcası isə bu şəxs müsahibəsində deyir ki, Ermənistana ilişki mənim həyatımı tamam dəyişdi. Zaten biz de bu dəyişikliyin getirdiyi bələldən qurtulmağa çalışırıq. Simon Panekin söz açdığımız etirafını bu linkdən oxuya bilərsiz.

<http://ru.hayernayor.am>
Bəyanatda irəli sürülmüş iki məqam dəqiqət çəkdi:

1. "Təşkilatın təsisçilərindən bu gün PIN-in idarə edilməsində heç bir rol olmayan fərdlərin şəxsi baxışları təşkilatın mövqeyini, strategiyasını və ya siyasetini təmsil etmər".

Məsələdən xəbərdar olmayanlar səhəbetin nədən, daha doğrusu, kimdən getdiyini bilməyəcəklər. Şübhəsiz ki, səhəbet Yaromir Şetinadan gedir. Cənab Panek ad çəkmədən erməni mövqeyindən çıxış edən dostunun iddialarına PIN-in şəhər olmadığını bildirir. Bəs, Yaromir Şetina nə demişdi? 2011-ci ilde bəyən etmişdi ki, Dağılıq Qarabağ müstəqil olmağa layiqdir. Milli Qəhrəman Əlif Hacıyevin ermənilərlə tərəfindən öldürülməsinə elə erməni kimi bəraət qazandırmışdı.

Ağdami xarabaya çevirən erməniləri haqlı çıxarmışdı. Ancaq bəyanatda Yaromir Şetinanın mövqeyindən imtina xeyli dəstişiq şəkildə verilib: "Təşkilatın təsisçilərindən olan... fərdlərin şəxsi baxışları" ifadəsindən belə anlaşılrı ki, bu təşkilati bir neçə nəfər təsisi edib. Sonra onlar təşkilatdan gedib. Və verdikləri bəyanatlar da şəxsi xarakter daşıyrı. Ancaq reallıqda isə 1994-cü ilde bu təşkilat Simon Panek və Yaromir Şetina tərəfindən təsis edilib. (Bəzi mənbələrdə 1992-ci il göstərilir) 3-cü və 4-cü birisi yoxdur.

Dolayısılı ilə etiraf edirlər ki, bu təşkilatın təsisçisi müəyyən bəyanatlar verir və biz PIN olaraq onurla həmrəy deyilik. Bir daha qeyd edək ki, Yaromir Şetinainin avtobioqrafiyasında yazılıb ki, o, 1994-cü ilde yaradılmış "PIN"ın həmtəsisçisidir və bu təşkilatın Direktorlar Şurasının üzvüdür. (Bəzi mənbələrdə o, "People in Need"in direktoru ki-

People In Need, Inc. of Delaware County Ohio

"People in Need" - dünyadı məqyaslı separatism dəstəkçisi - şok faktlar

Bu qalmaqallı çex təşkilatı öz ölkəsində də separatizmə dəstək verməkdə ittiham olunub

mi təqdim olunur.) Yeni strateji qərarlar qəbul olunan yerde Yaromir Şetinanın da mövqeyi önəmlidir. Bu linkdə Yaromir Şetinanın avtobioqrafiyası yer alır.

<http://www.jaromirsteti-na.cz/zivotopis>

Simon Panekin bəyanatında dəqiqət çəkən ikinci məqama nəzər salaq:

2. "Təşkilat beynəlxalq ələm tərəfindən tanınmış bütün ölkələrin ərazi bütövlüyüne hörmətlə yanaşır və beynəlxalq normalara uyğun olaraq fəaliyyət göstərir".

Biz bu təşkilatı erməni separatizmə dəstək verməkdə suçlayırıq, onlarsa "PIN hara, separatizm hara" deyə andaman edirlər ki, elə şey yoxdur. Ancaq bu təşkilatın birinci dəfə deyil ki separatizmə qucaq aćmaqda ittiham olunur. Bir çox ölkələrdə məhz bu təşkilat separatizmə dəstək verməkdə suçlanıb. Hətta Çexiya özündə belə bu təşkilatı separatizmə dəstək verməkdə qınayırlar. Məsələn, Kosovada. Bəlli ki, orada albanelar serblər arasında savaş edirdi. Həmin vaxt bu təşkilat müsəlman albaniları açıq şəkildə dətəkleyirdi. PIN özü etiraf edir ki, onlar Kosova hadisələri zəmanəti yerlərini müdafiə etdiklərinə görə çex jurnalistləri tərəfindən mütemadi tənqid olunub.

Birbaşa olmasa da, etiraf edirlər ki, Balkanlarda albani separatizmini dəstəkleyiblər. Bəs, serbler nədən Qərbin qəzəbənə gəldi? Çünkü serblər tarixən Rusyanın Balkanlardakı əsas müttəfiqi olub. Qərbi Rusyanın Balkanlarda nüfuzunun heçə endirmək üçün belə bir avantüraya getdi və Avropanın siyasi xəritəsini dəyişirdi...

Bəs Cənubi Osetiyada nə baş verdi? Orada isə bu təşkilat Gürcüstanın ərazi bütövlüğünü müdafiəsinə qalxıb. Yalnız Cənubi Osetiyadan qovulan gürcülərə yardım edib. Cənubi Osetiyada ağır vəziyyətdə olan osetinlər isə arxa çevirib. Ele

bu ikili yanaşmaya görə ciddi tənqid olunub.

2005-ci ilde isə Rusiya bu təşkilatı rəsmən Çeçenistanda separatizmə dəstək verməkdə ittiham edib və ölkədən qovub. Bu barədə daha ətraflı bir az sonra.

Moldovada isə bu təşkilat Dnesteryanı "respublika"ya qarşıdır. Ukraynada qondarma Donetsk və Luhansk Xalq Respublikalarına mənfi münasibət dədir. Bu barədə Yaromir Şetina Rusiya mediasına müsahibəsində deyir: "Bu respublikalar Rusiya kəşfiyyatının zabitleri tərəfindən yaradılıb".

Mənbə:

<http://bb.vesti.lv/obshchestvo/item/9158444-pro-khoros-hikh-russkikh-ili-kogda-vlatvii-n-achnetsya-grazhdanskaya-von-na>

Gördüyü kimi, PIN bəzi yerlərdə separatizmə dəstək verib, bəzi yerlərdə isə separatizmə qarşı çıxb. Çeçenistanda isə evvel üsyançılar arxa olub, da-ha sonra isə bundan imtina edib. Bəs "bütün ölkələrin ərazi bütövlüyüne hörmətlə yanaşan" ve beynəlxalq normalara uyğun olaraq fəaliyyət göstərən" bu təşkilat nədən bəzən separatizmə müdafiə edir, bəzənse əksinə, ona qarşı çıxb? Bu sualın cavabı Qərbin bu məsələlərə fərqli yanaşması ilə bağlıdır. Məsələn, Qərbi Kosovada albani separatizmini dəstəklədi və zorla ikinci bir albani dövləti yaratadı. Qərbin yeritdiyi bu siyaset Qərbe məxsus olan qeyri-hökumət təşkilatları tərəfindən de mütəqənəzəre alınır.

Alınmasına həmin təşkilata donorlardan maliyyə daxil olmaz. Düzdür, Qərbdə belə şəyələr açıq şəkildə dila getirilir. Təxminən reklam kimi. Büyük şirkətlər mediaya reklam verirlər. Hansı media orqanı onu tənqid edirsə, dərhal reklam kəsilsə. Bu məsələdə də yanaşma məhz bu cürdür. Ona görə də çex jurnalistlərinin slavyan və xristian həmrəylindən irəli gə-

lən ittihamları PIN üçün keçərləmədi və onlar Qərb dünyasının bir "vintciyi" kimi alban separatizməne arxa durdular...

PIN-in qarşılaşdığı beynəlxalq tənqidlə bağlı bu linkə baxmaq olar.

http://en.wikipedia.org/wiki/People_In_Need_%28Czech_Republic%29#cite_note-27

Gördüyünüz kimi, bu təşkilatın Yaromir Şetina olmadan separatizmə bəlli münasibəti var. Erməni separatizməne bu təşkilatın rəğbəti də Yaromir Şetina ilə bağlı deyil. Mahiyyətə bu belədir. Çünkü Qərbin erməni separatizməne münasibəti istidir, o qədər açıq şəkildə olmasa da, ermənilərin Dağılıq Qarabağ iddiaları Qərb tərəfindən dəstəklənir...

Əger fikir vermisizsə, Qərb mənəbəleri Dağılıq Qarabağ savaşı haqqında danışarkən mütləq qeyd edirlər ki, mühərbi xristian Ermənistana, müsəlman Azərbaycan arasında gedir... Bəzim köhnə dostumuz Yaromir Şetina da bu məqamı vurğulamağı çox sevir. Bu linkə baxma bilərsiz...

<http://www.ceskatelevize.cz/c24/kalendarium/5224-vypukl-prvni-konflikt-o-nahorni-karabach/>

Maraqlıdır ki, 2006-ci ilde PIN Kuba tərəfindən də ittiham olunub. İddia olunub ki, bu təşkilat ABŞ-dan maliyyə yardımını alaraq, Kubaya qarşı fəaliyyət göstərib. Bildirilib ki, bu təşkilat həmin pullarla Kubada terrorçu kimi tanınan mühacirlərlə əlaqə yaradaraq, ölkədə siyasi rejimi dəyişməyə çalışıb.

Bu təşkilat Qərbin bəlli məkezələrinin göstərişi ilə hədəfa alınmış ölkələrin daxili işlərinə qarşılaşmadan belə çəkinmir.

O da sərr deyil ki, bu təşkilatın maliyyə mənəbələrində Çexiya dövlətinin payı çox yüksəkdir. Bu isə qeyri-hökumət təşkilatı anlaysı ilə bir araya sığdırıb. Çeçenistanda bu təşkilatın fəaliyyəti ilə bağlı isə daha mərəqli məqamlar var. İstinad linki

budur:

http://gazeta.aif.ru/online/aif/1273/14_01

İndi səhəbet açaçagımız həmin məqamlar haqqında daha ətraflı oxumaq olar. Qəzet yazar ki, "People in Need" 2000-ci ilən Rusiyada fəaliyyət göstərir. "Bizdə məlumatlar var ki, onlar Rusiya qanunlarına məhəl qomyayaraq, mühəhidlər əməkdaşlıq edir." Rusiya Xüsusi Xidmət orqanının zabiti qəzətə deyir ki, 2004-cü ildə bu təşkilatın Qroznidə ofislərinin birində müchəhidlər qəbul etdi. Məlum oldu ki, "People in Need" təşkilatının "Qadin Mərkəzi" adı altında açıldı ofisda gizli nəşriyyat yerləşdirilib. Orada hüquq-mühafizə orqanları

Dağılıq Qarabağda vurulmasından narahat olduğunu dile getirib:

<http://www.panarmenian.net/rus/news/184780/>

Başqa bir yerde isə deyir ki, qorxuram ki, 5-10 ildən sonra Qafqazda yeniden müharibə başlasın. Bu müharibə Dağılıq Qarabağ problemi həll olunmadığına görə başlaya bilər:

<http://www.rg.ru/2013/12/04/razgovor.html>

Bu şəxsin isə Dağılıq Qarabağ probleminin həllini onun müstəqil dövlət kimi tanınmasına görməsi gün kimi aydın-dır.

Başqa bir məqam. Bəlli ki, 2013-cü ilin əvvəlində Çexiya Respublikası Avropa İttifaqının üzvləri arasında Ermənistani dinc Xocalı sakinlərinin qətləməməsi ilə törədilmiş qırğına görə Ermənistani pisleyən qətnaməni yekdililiklə qəbul edib.

Təbii ki, bu qətnamə Yaromir Şetinən ürəyinə olmayıb. Bu barədə bu linkdə ətraflı oxumaq olar.

<http://www.kavkaz-web.su/forum/topic/53445-no-vosti-nagornogo-karabakh/page-3>

Xülasə şəklinde sadəcə onu qeyd edək ki, o, Çexiya Senatının üzvü kimi Çexiya parlamentinin spikeri Miroslav Nemçova məktub yazaraq bu məsələdən narahat olduğunu bildirib. Yazılıb ki, sözügedən hadisə baş verən zaman Dağılıq Qarabağda olub, Xocalı sakinləri ilə şəxsən görüşüb. Və ona məlumatlar daxil olub ki, Xocalı qəsəbəsinin sakinlərini, böyük ehtimalla, azərbaycanlı döyüşçülər öldürüb. Xocalı daxil olub, məsələdən qətnaməni qətnaməni yekdililiklə dəstəklənir.

Yaromir Şetina bir az da uzağa gedib və deyib ki, Çexiya Cənubi Qafqazda balanslaşdırılmış siyaset aparmalıdır. Bu qətnamə isə regionda gərginliyin artmasına təkan verir...

Ötən yazılarında qeyd etmişdim ki, bu şəxs rus dilində erməni lehcəsi ilə danışır. İndi vurğuladığım fakt isə onu deməyə əsas verir ki, o sadəcə erməni lehcəsi ilə danışır, həm də erməni, özü də qatı millətçi erməni kimi düşünür...

Təqdim etdiyimiz bu linkdə isə Yaromir Şetina erməni soyqırımanın Çexiya tərəfindən tənimsini tələb edir...

<http://analitika.kau.net/2014/cheshskiy-senator-voodushevlen-zayavleniem-prezidenta-chehii-o-genotside-armyan/>

Əlbətə, Yaromir Şetinən bir çox məsələlərə münasibətini öyrənmək maraqlı olardı. Bunu nəzərə alaraq biz ona bir neçə sual ünvanladıq. Amma 10 kitala imza atmış bu qocaman jurnalistedən hələ ki, səs-soraq yoxdur. Elə bil qurbağa gölünə bir daş atmışan...

Elbəti, bəyənənə, musavat.com

"Baxış bucağı"

2015-ci ilin ilk aylarından etibarən Azərbaycanda ciddi siyasi proseslərin başlayacağı, ölkədaxili siyasiyanın köklü şəkildə dəyişəcəyi, idarəetmə sahəsində islahatlar mərhəlesinə keçiləcəyi barədə nikbin proqnozların az da olsa, səsləndiyi bir dönmədə hələ ki, deyilənlərin təsdiqi sayına biliçək siyasiyanın müşahidə olunması, status-kvonun qalması pessimistlərin üstün mövqeyə çıxmasını şərtləndirir.

nin prinsiplerini az-çox oxuya bilirik, ABŞ-in prinsiplerinin nəden ibarət olduğunu heç prezident Obama da izah edə bil-məz. Bölgəmizdə baş veren proseslər onu göstərir ki, ağıllı cəmiyyətlər artıq ABŞ-in ipi ile quyuya düşməzlər. Hərdən mənə elə gelir ki, Gürcüstanın, Ukraynanın timsalında ABŞ öz dövlət dostlarını rus timsahına yem olaraq verdiyi kimi, Azərbaycanda da öz şəxs dostlarını hökumətə səssizcə təhlükəsindən sığortalanmaq imkanı var. Görünür ABŞ İraqda olduğu kimi bizdə de yetişdiriyi atları öz arabasından açıb-ayırmağa başlayır. Üstəlik

de irəli sürülən haqlı tələblərin belə səmimiliyinə bizləri inanırmış məmkün deyil. Bu şərtlərdə hansıa yeni səfirin təyin olunması ilə də siyasetin esaslı şəkildə dəyişəcəyini düşünmürəm.

- *Hesab etmək olarmı ki, Azərbaycanın antiqərb mövqeyi həm də onu Rusiya təhlükəsindən sığortalayan amilə çevrilir?*

- Hazırda Rusiya təhlükəsindən sığortalanmaq imkanı xaricindədir. Çünkü Rusyanın yaxın bölgələrində onun hərbi gücünü dayandırma biliçək hansıa mexanizm Qərb tərəfindən

isrlarla durduğun bir neçə tezis-dən, davranışdan imtinadır. Həkimiyət maraqlarına uyğun sənari ele müxalifətin bir cinah, düşərgə olaraq cizilmiş sərhədlerin içində qalmasıdır. Biz bu həkimiyətə 1993-cü ilde obyektiv səbəblərdən məğlub olmuşuq. 20 ildən artıqdır ki, ən azı şüarımızda həkimiyəti yenidən qazanma kursu öne çıxırlar. Ancaq şüuraltında həzaman Qərbin düşündüyü formada hərəkət trayektoriyası əsas götürür. Qerb isə Azərbaycanda her kəsimin potensialını dəqiq analiz etdiyindən, həkimiyətə üzülmüşək üçün

- Siyasetdə belə bənzətmə-lər birinci və axırıcı deyil, ancaq siyasetçilər bir-birinə qarşı sərt davranışlarını və söyləntilərini şəxsi ləyaqət hissələrinə toxunacaq həddə qədər davam etdirməlidirlər. Bu həddi və səddi keçidkən sonra siyasetin bazardakı səs-küylü alış-verişdən fərqi olmur. Ümumilikdə isə, kim olursa olsun, alçaldıcı müqayisələrde müğənnilərin adının istifadə olunması yaxşı hal deyil. Digər tərəfdən isə müxalifətə serifikat vermə səlahiyyətini mənimsəyənlər hələ də anlamaq istəmirlər ki, fəx ediləsi əsas məsələ müxalifə-

uf Arifoğlu na və "Yeni Müsavat" qəzetinə qarşı hücumları-nı, qəzet rəhbərliyini həkimiyətə islaməkdə ittihəm etməsi-nə, yəqin, sizin də özəl yanaş-manız var.

- Azərbaycanda müşahidə etdiyim ən maraqlı məsələ burdur ki, reallıq duygusunu itirənlər siyasi realizmin sərhədlərini tənqidi həkimiyətə işləmək ittihəmi ilə qinayırlar. Əsl gerçəkdə özləri həkimiyət üçün işləyirlər. Həkimiyət üçün işləmək həkimiyətə işləmək arasında əxlaqi fərq böyükdür. Bir dərviş aylarla mağaraya gırıb çile çıxarırlar. Gəlib ailəsinə öldürüb, ölkəsinə işgal edirlər. Bir muddət sonra bayraq çıxıb məğarada dürüst və təmiz qaldığıni iddia edir. Azərbaycan müxalifətində bu düşüncədə olan insanların sayı az deyil. Əslində bunlar öz fəaliyyətsizlikləri ilə iləldirdir həkimiyət üçün işləyirlər. Azərbaycanda çile çıxarmaqla

“Əsl gerçəkdə özləri həkimiyət üçün işləyirler”

**Fazıl Mustafa: “Həkimiyət üçün işləməklə
həkimiyətə işləmək arasında əxlaqi fərq böyükdür”**

də Rusiya ilə gərgin münasibətlər fonunda Azərbaycan iqtidarı ilə münasibətlərin korlanmasına maraqlı görünür. Dövlətlər arası münasibətlərdə hansıa şəxsa görə soyuqluq nadir hallarda yaranır. “Azadlıq” radiosunun əməkdaşının həbsinin münasibətlərin gərginleşməsinə gətirib çıxması inanırdıcı görünür.

- *Bakı ilə Washington arasında nə baş verir? XİN, PA, Milli Məclis rəsmilərinin Amerikadan gələn təqnidlərə sərt reaksiyasının alt qatndə, sizə, nə dayanır? ABŞ-in yeni səfir təyinatı durumu dəyişəcək-mi?*

- Bizlər məsələnin mahiyyəti üzərində durmağa verdiş etmədiyimizə görə, diplomatik atışmalar üzərində nəticə çıxartmağın meyilli olur. Əslində dəyişən heç na yox. Azərbaycan ABŞ-in bölgədə cizdiği konturlardan kənarə çıxmə oluna bilmez. Azərbaycan Qərbin istədiyi qədər rusiyalı, Rusyanın istədiyi qədər qərbi sayılabilir. Belə bir Azərbaycan nəinki Rusyanı və Qəribi, həmçinin Türkiyə və İranı da qane edir.

- *Necə bilirsiniz, ABŞ-Azərbaycan münasibətlərindəki gərginliyin artması fonunda “Azadlıq” radiosun əməkdaşının həbsi münasibətləri daha da pisləşdirməyəcək ki?*

- Bizim ABŞ-la münasibətlərimizin yaxşı olması barədə fikirləri birtərəfli qaydada təselli üçün səsləndiririk. Bu münasibət necə yaxşı olub ki, bu günədək 907-ci düzəliş ləğv olunmayıb. Dağlıq Qarabağ məsələsində işğalçıya qarşı hansıa cüzi tədbir bir yana dursun, ciddi bəyanat belə səsləndirilməyib. Sadəcə ABŞ dünyada əsas güc sahibi olduğuna görə onun bize qarşı davranışlarını qorxudan xeyrə yozmaqla məşğuluq. Biz hazırda Rusiya-

ortaya qoyulmadı. Ona görə də hazırda bölge ölkələrinin düşündürən bir məsələ var ki, bu da Rusiya təhlükəsini ölüsdürməkdir. Qərbin sanksiyaları bir neçə müddətdən sonra elbət ki, öz təsirini göstərəcək, Rusyanın izlədiyi yol da dünya sisteminə qarşı ağılla idarə olunmayan duyğusal və mənasızdır.

Baxın, Çin, hərbi imkanları dəha geniş olsa da, çevre ölkələrinə qarşı hərbi işğalçılıq siyaseti əvəzinə miqrasiya işğalçılığı siyaseti həyata keçirməyə başlaşdı və öz ağırlığını daha medəni formada qəbul etdi. Rusiya bu, səbir tələb edən yolu seça bilmədi və bu gün başlatdığı zəlzələnin döñüşünə getirecəyi ciddi itkilərə hazır olmalıdır. Ona görə də Azərbaycanın mövqeyi antiqərb mövqeyi kimi xarakterizə oluna bilmez. Azərbaycan Qərbin istədiyi qədər rusiyalı, Rusyanın istədiyi qədər qərbi sayılabilir. Belə bir Azərbaycan nəinki Rusyanı və Qəribi, həmçinin Türkiyə və İranı da qane edir.

- *Fazıl bəy, yəqin müxalifət daxilində baş verənləri izləyirsiniz. Sizca, burada nə baş verir? Düşərgədə yaşıananlar təbii axarın, bir az da kortəbiiliyin məntiqi nəticəsidir, yoxsa həkimiyətin maraqlarına uyğun ssenarini oynayan konkret aktyorlar var?*

- Burada baş verənlər ideya, strategiya böhranının üzə çıxardığı nəticələrdən doğur. Defələrlə vurğuladığımız kimi, eyni şüarı 20-30 il arxasında sürüyüb getirən bir müxalifətlik bu gün əvvəl-axır iflasa uğramışdı. Bizdə əslində siyasi müxalifət illərdir iflasa uğrayıb, amma fikir müxalifəti hələ təzə-təzə formalşamışa başlayır. Azərbaycan müxalifətinin en böyük problemi bu oldu ki, çağırış anında yeni dövrün çağrısına adekvat cavab vermedi, fikircə yeniləşmək üçün riskə getmədilər. Fikircə yeniləşmə həm də keçmişdə üzərində

“Mən o zaman olduğu kimi, indi də öz oxum ətrafında fırlanıram”

müxalifətə iş birliyinə getməyə düşünmür. Daxilde isə müxalifət xalqın say dəstəyi ilə məsələlərin çözülməcəyinə ümidi edilir.

Bu say dəstəyi isə illərdir artırmır ki, artırmır. Əksinə, tərəfdarların sayı sürətlə azalmaqdə davam edir. O zaman həkimiyəti qazanma anlayışından daha aşağılara enib insanı, vətəndaşı qazanmaq anlayışı ilə hərəkət edilməlidir. Bunun üçün də insanların maraqlarını cəlb edəcək fikir və ideyalar istehsal edilməlidir. Feodal dövrünün kustar iş alətləri ilə sənaye inqilabı dövrünün məhsullarını istehsal etmək mümkün olmadığı kimi, bu düşüncə və zehniyyətə də yeni yanaşma təqdim etmək çətindir.

Ona görə də bili-rəkdan-bilməyərək dən bugünkü müxalifətlik anlayışı həkimiyətin maraqlarına qarşı hənsə təhlükə yaradır. Ona görə də öz oxum ətrafında fırlanıram. Kimsə yerin kürə formasında olduğunu başa döşürsə, bunu sübut etməyə ehtiyac qalmır. Əsas məsələ budur ki, biz həkimiyət ideoloji cənahda barınmaq və vaxt öldürmek xəsteliyindən uzaqlaşaraq bütün cəmiyyətə açıq təmas qurmağa keçidi gərcəkləşdirmişik. Ən azı mənasız intriqalardan uzaq durmaq, daha ciddi yaradıcı fəaliyyətə meşğul olmaq fürsətini qazandığımı görə zamanında alındığım qərarların doğru olduğunu düşünürəm.

- *Müxalif düşərgədə bir partiya sədrinin digər partiya sədri tərəfindən “primadonna” adlandırılmasının şəraitində münasibətlərin perspektivini necə görürsünüz?*

çiliyin özü deyil, cəmiyyət üçün ortaya qoyulan faydalı nəticədir.

- *Yeri gəlmişən, xahiş edirəm səmimi deyərdiniz, vaxtında bu düşərgəni tərk etdiyinizdən dolayı məmənunluğunu varınız?*

- Əslində bu düşərgə dediiniz artıq dedi-qodu, fəaliyyətsizlik mühiti id və biz bu mühitə əlaqəmizi kəsməyə qərar verdi. Mən o zaman olduğu kimi yenə də öz oxum ətrafında fırlanıram. Kimsə yerin kürə formasında olduğunu başa döşürsə, bunu sübut etməyə ehtiyac qalmır. Əsas məsələ budur ki, biz həkimiyət ideoloji cənahda barınmaq və vaxt öldürmek xəsteliyindən uzaqlaşaraq bütün cəmiyyətə açıq təmas qurmağa keçidi gərcəkləşdirmişik. Ən azı mənasız intriqalardan uzaq durmaq, daha ciddi yaradıcı fəaliyyətə meşğul olmaq fürsətini qazandığımı görə zamanında alındığım qərarların doğru olduğunu düşünürəm.

- *Batumidəki Forumdan sonra AXCP rəhbərliyinin Ra-*

□ Elşad PAŞASOV

Sağlam inkişaf və maarifləndirmə

Zamin HACI
zaminhaci@gmail.com

Putin Krim və Donbası tutub, bizim rejim də Leyla Yunus və Xədicə İsmayılli. Böyük uğurlardır. Xarici qara qüvvələrin dəyirmanına su tökən hər kəs tutulacaqdır, ölkəmizdə kommunizm qurulacaqdır, Ramiz müəllim də təzədən AKP MK-nin ideologiya şöbəsində müdir olacaqdır. Sizə ayrı nə lazımdır?

Başqa bir görünməmiş hadisə - elə çıxdı jurnalist və QHT rəhbərlərinin həbsi bizdə görünmüş hadisədir, ancaq bu yanlışı düzəltmədim - prezidentin mətbuat katibi Azər müəllimin bir həftədə 2 dəfə ekranlara çıxmışdır. Hər iki dəfə Amerika imperialistlərini susdurmaq üçün çıxdı. Halbuki, Azər müəllim hələm-hələm "efirlərə" (toy manşları deməkən) çıxan deyildi. Görün müqəddəs müharibə hansı mərhələyə qədəm qoyub ki, dağdan ağır artilleriyalar sehnəyə toplaşırlar.

Eyni vaxtda prezidentin Küttəvi İnfomasiya Vəsiti və haqda qanuna - ne qədər təəccübü olsa da bizdə hələ belə qanun qalır - dəyişiklik tekliflərini deputatxanaya göndərməsi maraqlıdır. Bu dəyişikliyin birinə görə ilde iki dəfə məhkəməyə verilən qəzeti bağlamaq mümkün olacaqdır.

Gözel qerardır. Artıq zəhmətə, imitasiyaya ne ehtiyac? Zəhmet çəkin Soğanverdilər kənd sakını Səltənət arvadın hər inekdən min ton süd sağmasından yazın.

Hərçənd, adam qorxur deputatxana bu dəyişikliyi qəbul eləməsin. Misal üçün, İqbəl Ağazadə ilə Asım Molla-zadə əleyhine səs versə, qanun keçməyəcək. O zaman biz neyləyərik? Uşaq vaxtı bir şeir var idi, başqa səfəh dəstlərlə tumançaq ora-bura qəçişanda oxuyardıq: "Hitler yaxşı neyəsin, Saqqalın dərtib çeynəsin". Amma sən demə Hitlerin heç saqqalı yox imis.

Sözümüz canı odur ki, amerikalılar neftin qiymətini saldıqca biz də burda onların işçilərini zindana salacaqıq. Qorxularından səfir göndərə bilmirlər neçə aydır... Səd-dama, Qəddafiye, ne bilim, Mübarəkə ağlinız getməsin. Bizim monolit xalq-dövlət, dövlət-xalq birliyimiz vardır. Biz istəsek "Azərsat" peykini döndərib Yupiterə uçarıq.

Ümumiyyətə, Azərbaycanda xəbərcilik edənlərin bəxti heç vaxt getirməyib. Erməni vertolyotunu vuran əsgərə mükafat verdilər, hadisəni telefonla çəkən əsgəri isə cəzalandırdılar. Halbuki, ikinci olmasa heç birinci el arasında bu qədər populyar, sevimli insana çevrilmezdi.

Qeyri-hökumət təşkilatları da cəbhənin ön xəttindədir, bu saat Qərbin anasını ağladırlar. Gəlin onlardan birinin - Sağlam inkişaf və Maarifləndirmə ictimai birliliyinin (SİMİB - abbreviatura insanda Qərbin bədbəxt taleyi haqda pis düşüncələr yaradır) sədri Anar Xəlilov yoldaşın Roma papasını məhv edən bəyanatını oxuyaq: "Bunlar özlərini nə hesab edir maraqlı sual çıxır ortaya? Papa gəlib Türkiyədə sərhəd davası edir, bunlar ədalət davası. Maraqlıdır Papanın vəzifəsi siyasetdir yoxsa Xristian dininin katolik qolunun mənafeyinə xidmət? Mənim dinlə işim yox aydın başa düşülsün. Bütün dirləre ehtiramın var. Sadəcə Papa o Avropada kişini-kİŞİ ilə qadını-qadın ilə evləndirənlər öz iradını bildirsə və o işlə məşğul olsa daha yaxşı olar. Əsl insanlıq facisi odur hansısa sərhədin bağlı olması yox". (Üslub və səhvər saxlanıb -Red)

Doğrudan da, papa nə üçün Anar müəllime qulaq asmir? Bütün dirlərə ehtiramı olan insanları dinləmək lazımdır. Hələ ardı da var: "Narahat olmayın agentləriniz də çox yaxşıdır Azerbaycanda hələ heç kim tarix boyu tonqaldı yandırmayıblar o qədər humanistik ki, tezliklə əhv edib buraxacakıq". Düzdür, burada prezidentimiz Anar müəllim əhv fermanı imzalayacağını bildirib bizi sevindirir, ancaq tonqal söhbətində Papaya nəhaq sataşır. Qoca kişidir, oxuyar, ölürlər. Onsuz hamımız bilirk Cordanı Brunonu pis yandırıblar, ta bunu addımbaşı üzə vurmaq nəyə gərek? İgid baslığıni kəsməməlidir.

Sonda hökumətimizin bir humanist addimini da qeyd edək, nədənse o, SİMİB sədrinin yadından çıxbırdı. Elbəttə, hamisini o qeyd edəsi deyil, biz də işləməliyik. Adım isə ondan ibarətdir ki, bizdə Amerikaya işləyən jurnalistləri ancaq həbs edirik. Halbuki, İŞİD-in əlinə o jurnalistlər düşsə axırları neçə olar? İkili standartlar lazım deyil.

Ankara və Moskva ortaç proje içində

Putinin Türkiyə səfəri Qərbin rəsmi Ankara-nın ünvanına təqib səlinə səbəb oldu. Əslində bu qıçıq heç də qardaş ölkənin Rusiyaya "nəfəsilik" açması ilə bağlı deyildi, - belə nəfəsilik olسا da, olmasa da, sanksiyalar Rusiya iqtisadiyyatını ağır duruma salmaqdadır, - onunla ilgili id ki, Türkiyə regionda Qərbdən asılı olmayan, müstəqil oyunçu kimi özünü növbəti dəfə təsdiqlədi; eyni zamanda Avropaya qarşı yeni təzyiq rıçağı qazanmış oldu.

Bu riçağın nədən ibaret olduğunu "Qazprom"un rəhbəri Aleksey Millerin səfər çərçivəsində "Cənub axını" qaz layihəsinin istiqamətinin Türkiyədən deyirildi. Verdiyi şərhden görmək olar. Sitat: "Avropa Birliyi, Avrokomissiya layihəyə mane olmaqla, sadəcə olaraq, Türkiyə yeni qaz ventili bağışladı. Düşünürəm ki, Ankara bundan Avropa ilə dialoqda istifadə edə bilər. Büt isə yeni strateji tərəfdəş qazandıq. Türkiyə çox dinamik inkişaf eden qaz bazandır ve iri tranzit ölkəyə çevirilir. Onun ərazisi vəsiti ilə 50 milyard kubmetrdən çox Rusiya qazı nəql ediləcək. Bu, şübhəsiz ki, Türkiyənin regionda geosiyasi statusunun güclənməsi deməkdir. Türkiyə faktiki surətdə Almaniyanın Avropana oynadığı rola - paylayıcı mərkəzə çevrilir".

****

Şübə yox ki, qardaş ölkənin bölgədə geosiyasi statusunun güclənməsi, özü də Rusiyya təsir imkanlarının artırması

fonunda güclənməsi bölgənin əsas problemi olan Qarabağ məsəlesi ətrafında yeni, unikal və pozitiv ab-hava yaradır. İş də ondadır ki, Ankara-Moskva münasibətlərinin strateji xarakter almağa başlaması Türkiyəye Rusyanın düşdüyü durumdan da yaranmaqla ciddi sülh təşəbbüsündə bulunmaq şansı verir. Durumun özəlliyi həm də ondadır ki, bu təşəbbüskarlıq münəqşə tərəflərini də, Rusiya və Qəribə də qane edə, onların optimal maraqlarına cavab verə bilər. İzah edək.

Aydındır ki, Türkiyə Ermənistandan sərhədlərin qeyd-şərtsiz açılmasına heç vaxt razı olmayıacaq, ən azı o səbəbə ki, bu, indiyədək sərhədlərlə bağlı aparılmış diplomatianın uğursuluğunu etirafı olar, üstəgəl, qardaş ölkəyə aşağılıq gətirər. Belə çıxar ki, Türkiyəni zəif ölkə kimi buna məcbur elədilər. Diger yandan da, təbii ki, Azerbaycanın narazılığı.

Burdaca xatırlaqla ki, Ankara diplomatik və qeyri-diplomatik kanallarla indiyədək dəfərlər İrvana mesaj çatdırıb ki,

Qarabağ üçün yeni şans pəncərəsi açılır - sərh

İki ölkə münasibətlərinin strateji xarakter almağa başlaması problemin ətrafinda unikal vəziyyət yaradıb; Azərbaycan ərazilərinin azad edilməsi qarşılığında sərhədlərin açılması heç vaxt olmadığı qədər mümkün görünür; hamı uduşda ola bilər - münaqişə tərəfləri də, Rusiya, Türkiyə, ABŞ, Avropa da...

Azərbaycan rayonlarının bir neçəsinin boşaldılması əvəzində bölgədə kommunikasiyaların açılmasına təminat verməye hazırlır. Bu barədə Türkiyə hökumətinə yaxın media qurumları da zaman-zaman yazıb. Ancaq təkliflər havada qaldı. Lakin indi fürsət var ki, məhz Rusiyanın aktiv müdaxiləsi ilə Azərbaycanın işğal altındaki 4-5 rayonunun boşaldılması qarşılığında sərhədlərin, ardınca isə kommunikasiyaların açılması

*****

O halda Rusiyanın özü də, sözsüz ki, uduşda olacaq. Cünki, Kreml çoxdandır ki, Avrasiya və Gömrük ittifaqlarına qoşduğu satellit Ermenistanı qurulmuş etibarlı əlaqə axtarır, onu iqtisadi blokadadan çıxarmağa çalışır. Buna onu Ermənistanda

daxili sosial nərazığın ifrat həddə catib Moskva əleyhine yönələ biləcəyindən dolayı narahatlıq da vadar edir. Kreml, sözsüz, onu da nəzərə alır ki, yeni Qarabağ savaşı başlayacaq halda ilk önce Türkiyə ilə üz-üzə gəlməli olacaq. Qardaş ölkənin şimal qonşumuz üçün artıraq olan strateji önemi isə belə perspektivi mümkün-süz edir. Mühərribən qəçməyə nail olmaqdan keçir.

Rusiya-Türkiyə tandemı buna indi asanca nail ola bilər. Ehtimalımız güclü edən daha bir amil var. Bu da odur ki, əgər öncələr Moskva Ermənistandan sərhədin açılmasına Qərbin Türkiyəni əli ilə reallaşdırmaq istədiyi bir proje kimi baxırdısa ve buna israrla mane olurdusa, artıq qeyd edildiyi kimi, situasi-

ya dəyişib - Ankara müstəqil siyaset yürütdüyünü isbatlayıb və paralel surətdə Rusiyanın etimadını qazanıb. Demək, layihə bu dəfə Moskva-Kreml tandemının özü tərəfindən asanca həyata vəsiqə qazana bilər.

Şübə yox ki, ABŞ və Avropa da belə layihədən uduşda olacaq. Nədən ki, Qərb Ermənistandan sərhədlərin açılmasını çoxdan arzu edir, gözləyir, hətta Ankara vaxtaşırı təzyiq edir. Qarabağ münaqişəsi ətrafinda pozitiv dinamikanın özünü göstərməsi isə ister-istəməz Türkiyəyə qarşı Qərbdəki qəzəblə yanaşmanı gündəmdən çıxarıcaq; qardaş ölkə həmçinin, qondarma erməni soyqırımı iddialarının yaxınlaşan 100 illiyi ilə bağlı böyük pressinqdən sırtalanmış olacaq.

*****

Beləliklə, Türkiyə bölgədə uzunmüddətli sülhə, sabitliyə və inkişafa getirə biləcək bənzərsiz təşəbbüskarlıq imkanına sahibdir. Sıra indi onda. Onu da unutmayaq ki, Qarabağ nizamlanmasında ən uğurlu dönen Türkiniyənin vəsitəciliyədən birbaşa istirak etdiyi dövrə təsadüf edir. Proseslərin gedisi də göstərir ki, nə qədər tez uğursuz Minsk Qrupundan imtiyənə edilib Rusiya-ABŞ-Türkiyə formatına qayıdsıla, problemin həlli də bir o qədər sürətlənər.

Ən əsası odur ki, bu gün Rusiyanı Qarabağ məsələsinə konstruktiv mövqeyə kökləmək üçün imkan var - bu da müstəsna olaraq Türkiyəye bağlıdır. Rusiyaya təsir isə avtomatik surətdə Ermənistana təsir deməkdir. Və belə görünür, Kremlde də Qarabağ ətrafinda yeni atmosferin yaranma-

sının fərqindədir. Buna sübut kimi, ATƏT xarici işlər nazirlərinin illik toplantısında çıxış edən Rusiya xarici işlər naziri Sergey Lavrovun Azerbaycana ünvanlı, reverans sayıla bilmək fikirlərini göstərmək olar.

Bəllidir ki, Lavrov öz çıxışında erməni işğalçı qüvvələri tərefində girov götürülen kəlbəcerilər Dilqəm Əsgərov və Şahbaz Quliyevi təzliklə azad eləməyə çağırıb. Bu da hamısı deyil. Rusiya xarici siyaset idarəsinin başçısı həm də "bu məsələyə ciddi yanaşılmalı olduğunu" vurgulayıb. Konkret olaraq Rusiya vətəndaşı Dilqəm Əsgərovla bağlı Moskvanın hansı mövqədə olması ilə bağlı suala cavabında isə o qeyd edib ki, Moskva girovlarının ya qaytarılması və ya da mübadile-

Dekabrim 12-də
Vaşinqtonda
Amerika Azərbaycanlıları
Demokratiya Uğrunda təşkilatının
forum keçirəcəyi haqda xəbərlər yayılıb.
Xəbərlərdə deyilir ki,
"ABŞ-in sanksiyaları
Azərbaycan mülkifətçilərinə necə kömək edə bilər"
adi ilə keçiriləcək
tədbirdə ABŞ-in Azərbaycanda
keçmiş səfiri Riçard Kozlariç, "Freedom House" təşkilatının
keçmiş rəhbəri, indi isə Makkeyn İnstitutunda
insan hüquqları və demokratiya üzrə baş direktor vəzifəsini tutan
Devid Kramer çıxış edəcəklər.

Qeyd edək ki, Riçard Kozlariç və Devid Kramer hələ bir neçə ay əvvəl Azərbaycana sanksiyalar tətbiq edilməsi ilə bağlı ABŞ hökumətinə çağırış etmişdi. Bundan sonra Avropa Parlamentinin qətnaməsində Azərbaycana qarşı sanksiyaların nəzərdən keçirilməsi tövsiyə olunurdu. Bir sıra siyasetçilər və siyasi ekspertlər isə son vaxtlar Azərbaycanda ABŞ-a bağlı şəxslər kimi tənənən vətəndaş cəmiyyəti nümayəndələrinin həbsə atılması, xüsusən də journalist Xədicə İsmayılin həbs olunmasının ABŞ-dan Azərbaycan hakimiyətinə qarşı sanksiyaların tətbiqinin qaćıl-maz olduğunu düşünürler.

Məsələn, Mütavat Partiyasının sabiq başqanı, Milli

ABŞ-dan Azərbaycana sanksiyalar realdırımlı?

İsa Qəmərə:
"Hakimiyət
sanksiyalara
doğru iri
addımlarla
irəliləyir"

Natiq Miri:
"Bugünkü
mərhələ hələ
sanksiya
mərhələsi
deyil"

Strateji Düşüncə Mərkəzinin sədri Isa Qəmər özünün facebook səhifəsində bildirib ki, hakimiyət "iri addımlarla bəy-nəlxalq sanksiyalara doğru irəliləyir". Ən qısa zamanda Xədicə İsmayıllı, Leyla Yunusu, İntiqam Əliyevi və digər siyasi məhbusları azad etməyə cəklərsə, sanksiyalar qaćıl-maz olacaq. Cəmiyyətimiz də məslehhət biləndə bu represiya-yalara görə qəzəblənəcək.

Ərdoğan oğlunun qalmaqallı gəmisini satdırdı

Türkiyə prezidenti Rəcəb Tayyib Ərdoğan böyük oğlunun gəmisini satdırıb. Virtualaz.org saytı Türkiyə mətbuatına istinadən xəbər verir ki, Ərdoğan böyük oğlu Əhməd Burak Ərdoğana "Safran.1" gəmisini satmağı tövsiyə edib.

Prezident Ərdoğanın bu qərarı verməsinə səbəb 1 milyon 100 min dollar qiyməti olan gəminin uzun müddət qızığın müzakirələrə səbəb olması və ailəyə problemlər yaratmasıdır.

Qeyd edək ki, Ərdoğan baş nazir olarkən Türkiyə mülkifəti və mətbuatı baş nazirin ailəsinə məxsus olan bu gəmini uzun müddət gündəmdə saxlamışdı. Ərdoğan isə dəfələrlə bu məsələ ilə bağlı narazlığını dile getirmişdi. Onun istəyindən sonra oğlu Əhməd Buraka məxsus, "MB Dənizçilik Şirkəti"nin mülkiyyətində olan "Safran.1" gəmisi noyabrın 27-də "FG Dənizçilik Şirkəti"nə satılıb.

ABŞ-da yaşayış eks-spiker Rəsul Quliyev də bu cür həbslərin hakimiyət üçün baha başa gələcəyini bəyan edib. Moderator.az-a açıqlamasında R.Quliyev deyib ki, hakimiyət qırımızı xətti keçib və bu ona baha başa gələ bilər: "ABŞ-in Azərbaycanda səfirinin kim olmasına nə vaxt məlum olması ilə Xədicə İsmayıllı hebsi arasında necə əlaqə ola bilər. Mən mətbuatdan oxudum ki, onun tutulmasını kiminse intihar etmə cəhdil ilə əlaqələndirirlər, yeni hökumət bu hebsin sıfarişli olmadığını, adı məşət hadisəsi olduğunu qələmə vermək istəyir. Ancaq Xədicə xanımın həqiqətən nə üçün həbs olunduğu nəinki Azərbaycanda, bütün sivil dünyada hamiya məlumdur. Xədicə xanımı həbs etməklik hökumət qarşısında qoyulmuş qırımızı xətti keçdi və bu həbs ona baha başa gələcək. Hələ gec deyil, apelyasiya məhkəməsi bu məsələyə yenidən baxıb 2 aylıq həbs qəti imkan tədbirini ləğv etməlidir".

Bəs bitəref mövqeyi ilə tannan siyasi ekspert nə düşünür, sanksiyalara başlanması realdırımlı?

Azərbaycan Milli Strateji Tehqiqatlar Mərkəzinin sədri, politoloq Natiq Miri baş vərən proseslərin həm də Rusyanın maraqları kontekstində baş verdiyini düşünür. Onun fikrincə, Rusyanın Cənubi Qafqazda güclənməsi Azərbaycan və Gürcüstan kimi ölkələrin Qərbe integrasiyasının qarşısını almağa yönəlib: "Azərbaycan hakimiyətindəki Rusiya ilə ya-xınlaşmanın güclənməsini istəyən qüvvələr hesab edir ki,

□ Etibar SEYİDAĞA

Bir ucu infarkt Azerbaycan...

Hüseyinbala SƏLİMOV

Bu ölkədə nələr baş verir? Bu ölkəyə nə olub? Kim bu ölkənin ardınca süpürgə süpürüb, kim bu ölkəyə adu edib? Daha bu ölkədə nələr edilməlidir ki, insanlar ayılıb "Dayan!" desinlər... Bu ölkədə nələr olmalıdır ki, insanlar "Daha belə yaşamaq yetər!" desinlər...

Bilmirəm. Dünyanın son ucu onsuz da ölümdür. Azərbaycanda yaşamağın son ucu isə infarktdır. Infarkt da ölümdür, ölümün astanasıdır...

Düşünəndə ki, onsuz da hamı gedəcək bu dünyadan, necə getmək məsələsi bir o qədər də önem kəsb etmir. Amma bu dünyada daim ürəyini tutub yaşamaq aqibəti, təliyi də var - özü də Azərbaycan kimi ölkələrde...

Siyaset həmişə, hər yerde qəliz olub, indi də qəlizdir. Bunu fəhm etmək, başa düşmək iqtidarındayıq. Amma bir balaca ölkənin siyasetində ne boyda qəlizlik olmalı imiş?

Hamı bir şeydə danişanda mən danişa bilmirəm. Bu anlarda məni nədənse mücərrədləyə çəkir. Düşünürəm, daşınırıram. Çalışıram hadisələrin məğzini tuta bilim...

Bu hakimiyət bizi "darixmağa" qoymur. Özünün milisioner siyaseti, milisioner siyasi üslubu ilə bizi sınaga çəkir, elə bil əsəblərimizin ne qədər davam gətirəcəyini, üreklerimizin ne qədər möhkəm olduğunu yoxlamaq istəyir...

Biz də artıq yorulmuşuq. Üzülmüşük. Ona görə üzülmüşük ki, bu hakimiyət tutduğu işlər adı peşəkarlıq görüntüsü verməyə də cəhd etmir. Tuturlar, kəsirlər. Hamısı da eyni ssenari ilə...

Biri guya ki, kimisə döyüür, başqa birisi isə guya ki, kimisə intihara sövq edir, digər guya ki, qonşusu ilə yola getmir...

Nə demək olar? Heç nə. Daha deyiləsi söz də yox. ABŞ kimi ölkədə, o ölkədə ki, hamı yaşamaq üçün məmənuniyyətlə oranı seçərdi, insanlar sakitləşə bilmir, polisin zoraklığına, bəlkə də qeyri-peşəkar hərəkətlərinə etiraz edirlər.

Azərbaycanda isə lal, ölü süküt hökm sürür. Elə bil ki, buraya böyük bir əlliər evidir. Düşünəndə görürsən ki, hərənin cibindən bir "spravka" çıxır. Burada o qədər yorucudur ki, adam yazı yazanda da əsnəyir...

Bəli, adam bu ölkəni ne tərk edə bilir, nə də ki, burada qalıb yaşaya bilir. Bu ölkədə həyat həmişə olumla ölüm arasında asılı qalır. Bu ölkənin cansız və canlı mənzəresi var. Yetər ki, bir dəfə dənizin qırğıına gedəsən. Dərhal deyəcəksən ki, mən bu ölkədən başqa heç bir yerdə yaşaya bilmərem...

Yetər ki, bir dəfə bu ölkədə bazarlıq edəsən, nəsə bir iş görəsən. Elə o saat da deyəcəksən ki, İlahi, mənə yol aç, canım bu ölkədən qurtarsın...

Bu ölkənin yalnız meşəsini, dağını, dənizini, çayını sevmək olur. Bu ölkənin insanlarını sevmək olmur. Ona görə ki, insan münasibətləri yalan üstündə qurulub, yalandan yoqrulub... Bəlkə də bir az tündləşdirirəm. Amma bu ölkəni başqa cür təsəvvür etmək də olmur, çünki yalan bir sarısq olub sarısqıb bu ölkənin insanlarına...

Bu ölkədə ən çətin iş uşaqqı tərbiye etməkdir. Axi nə deyəsən uşaqlara və yaxud da gənclərə? Həqiqəti desən, uşaqqı da dönüb bunlardan biri olacaq.

Həqiqəti deməsən bir də ayıllı görecəksən ki, uşaqqı deyil, əsl sosial əllil, gerçək həyatdan zərre qədər də baş çıxarmayan bir aciz məxluq böyütmüsən...

Nə etməli? Bilmirəm. Bu sualı düz 21 ildir ki, özüm özündən soruşuram, hələ də cavabını tapa bilməmişəm...

Neçə dəfə demisəm, neçə dəfə yazmışam ki, bu ölkə cavabsız suallar ölkəsidir. Burada sualların cavabını vermirlər... Burada sual verən adamları da sevmirlər... Burada elə atmosfer hökm sürür ki, adam özü cavan yaşında don-qarlaşır, dönüb bir sual işarəsi olur...

Bunlar bu 21 ilde nələr düşünənlər? Nələr etmədi-lər? Bunların yalanını faş edən insanların başına hansı oyuları açmadılar?..

Nələr etmədilər bunlar? Heç sorğu, suali varmı?... O yolla ki, bunlar haram yolla hakimiyətə qalıqlar, o yolla ki, bunlar sərvət toplayıblar, bunun əslində bir adı var- haram...

Bəli, bunlar haram yolla hakimiyətə gəldilər. Haram pullar qazandılar. Bəlkə heç bir siyasi partiya, heç bir siyasi qüvvə bu yolu tutmazdı, hansını ki, bunlar tutdular...

Bəli, biz də yorulmuşuq. Təkcə ona görə yorulmamışçı ki, yaş öz sözünü deyir. O səbəbdən yorulmuşuq ki, daha bunların zülmünə dözmə yox... Daha bunların yalanlarını dinləməyə taqet yox... Daha bu yükü çəkməyə güc yox... Daha bu ölkədə yaşamaq üçün azacıq da olsa nəfəs yox...

Ürək-könü'l məsələsi

Samir SARI

Məşhur filmdə aqsaqqal İsfəndiyar kişi kənd sovetinin qədri Qılınç Qurbana deyir, sən qarışma, ay Qurban, ürək-könü'l məsələsidir. Köhnə bolşevik isə hirslenir ki, nə ürək-könü'l məsələsi, əşı, əsgər ailəsinə sataşıblar burda.

İndi onun sözü olmasın, gərək hökumət iki jurnalistin arasındaki ürək-könü'l məsələsinə qarışmayayıd. Gənclər görüşüb, anlaşıblar, münasibət yaradıblar, bir müddədən sonra xasiyyətləri düz gəlmeyib, ayrıılıblar. Vəssalam. Ta ne intihara sövq etmek, nə ölüm həddinə çatdırmaq...

Həyatın içinde var bele şeylər. Sevən gənclərin 90 faizi nın sevdası alınır. Poeziyada nakam məhəbbətə, qara sevdalara, vüsala yetməyen aşiqlərə aid minlərlə şeir, poemə var və onların hamisi bu kimi hadisələrdən qaynaqlanıb. Ona qalsa hər gün gözəltlərindən rədd cavabı alan və eşq acısı yaşayan gənclərin gündə 5-6 yüzü intihar eləməlidir.

Öz klassiklərimizi götürək. Nizaminin, eləcə də Füzulinin "Leyli və Məcnun"una bugünkü konyuktura baxımından yanaşsaq, onda gərək Məcnunu ölüm həddinə çatdırğına görə Leyliyə və onun valideynlərinə qarşı ittiham irəli sürək. Çünkü ortada faktlar var. Belə olanda da o boyda şədəvr poemə dönüb olar menzum dildə yazılmış protokol.

Yeri gəlmişkən, Xədicə İsmayılin üzüne duran oğlanın məcnunluğunu, psixoloji problemlərinin olduğu barədə ifadələr artıq geniş-geniş yayılmışdır. Deyirlər ki, adam Maştağada da müalicə alıb. Mediada yayılmış fotolarda bir suyu türkiyəli müğənni Halil Sezaiyə oxşayan bu şəxs eşq divanəsinə bənzəməsə də, tez-tez depressiyaya düşməsi ilə məşhurdur.

Həm də deyilənə görə, işverənlək kimi çıxmasın, Turalın depressiyaya düşməsinin səbəbkəri başqasıdır. Adam həttə tavanda məlefədən ilgək düzəldib və onun altında "selfi" janında şəkil çəkdirək, nişanlısına göndərib ki, əger nişanı qaytarısan, özümü asacam.

Buna kim dözer? Kim bir gəncin ölümüne bais olar? O xanım da dözməyb, birtəhər yola verib. İndi onun özü də, rəfiqələri də mediaya açıqlama verirlər, bildirirlər ki, Tural heç də Xədicə İsmayılin basqalarına görə intihar həddinə çatmayıb.

Bax, burası çox təhlükəlidir. Qorxasan, hökumət deyər ki, lap yaxşı, deməli, onu ölüm həddinə çatdırıran başqaları da var. Aha, bu işdə kimin rolü var, dərhal həbs edin. Belə olsa, hökumət sözçüləri deyəcəklər, gördünüz kimi, burada ayrı-seçkilik yoxdur, vətəndaş Mustafayevin sink fosfit zəherindən düzəldilmiş "siçan dərmanı" içməsinə səbəb olan bütün şəxslər şübhəli şəxs qismində saxlanılıb və dişgərləri barəsində əməliyyat-axtarış tədbirləri davam etdirilir.

Bir də görərik, bay, son bir ildə T.Mustafayevlə ünsiyyət-də olmuş, onunla çayxanada oturub mübahisə eləmiş daha 30-40 adamı tutub basıldılar içəri ki, adam sizinlə mübahisədən sonra depressiyaya düşüb. Di gedin, bir də heç kəsi intihar həddinə çatdırımayın.

Hər halda, bu yaxşı president deyil. Hüquq-mühafizə orqanlarının işi artacaq. İnden belə kim kimin üstünə çığırsa, bağırtıya məruz qalan şəxs gedib xəngelin, xaşın üstünə əlavə edilən sirkə turşusundan bir neçə qurtum içəcək, xəstəxanaya düşəcək, hekimlər onu xilas edəcəklər və o, istintaq ifade verəcək ki, məni bu həddə filankəs çatdırıb.

Ən piş durumda baş redaktorlar qalacaq. Məsələn, öz yaritmazlığı, qeyri-adekvat hərəkətləri ilə baş redaktorların özünü intihar həddinə çatdırılmış reportorları işdən çıxartmaq istəyəndə, adam cibindən bir lezva, bir də prokurorluğa ünvanlı "ölümündə filankəs günahkar" məktubu çıxarıb qoyacaq masanın üstüne, di beləsini işdən çıxar görüm. Öz intiharını videoya çəkməyə hazır reportorlar var, internetdən düz-qoş eləyib başqa saytlara canlı yayım verə bilərlər.

Orqanlar gündə bir neçə yüz bu cür cinayət işi açmalı olacaqlar. Çünkü bu gün ölkədə bir-birini intihar həddinə çatdırıyan yüz minlərlə insan var. Hami day a depressiyadadır, ya da onun qırığında bir yerlərdə.

Salamati ürək-könü'l məsələlərinə qarışmamaqdır. Ən yaxşı, hər kəsi öz əməlinə görə tutmaqdır, bəhanəsiz-filansız.

Yeri gəlmişkən, axtarsan, şairin "Getmək istəyirsən, bəhanəsiz get" şeirində də depressiya elementləri tapmaq olar. Axırdı deyir ha, "nəyimi sevmişdin, deye bilmədin, indi sən yüz eyib görürsən məndə", bax, burada intihara sövqetmə cəhdini gizlənir. Qəfildən yüz eybi aşkarlanan şəxs depressiyaya necə düşməsin?

Azərbaycanda Atom Elektrik Stansiyası (AES) tikiləcək. Virtualaz.org

"Milli Nüvə Tədqiqatları Mərkəzi" QSC-nin sədri Adil Qəribov bildirib ki, 20 meqavat gücündə ilk reaktorun layihələndirilməsi üzrə tender gələn ilən ediləcək. Nüvə reaktorundan başqa 2 kilovatlı tədqiqat-təlim reaktoru da işe salınacaq. Onun sözlərinə görə, layihə 2020-ci ildə başa çata bilər.

Maraqlı olan daha bir məqam isə tikintisi planlaşdırılan AES-in daha əvvəl xəberlərdə adı keçən Nəvəhi qəsəbəsi yaxınlığında deyil, Bakı və Sumqayıt şəhərlərinə yaxın ərazidə tikiləcəyidir. Yeni AES-in Rusiya tərəfindən inşa olunacağı və reaktorda işləyəcək kadrlar Rusiyada, konkret olaraq Dubnada hazırlanacaq.

Qeyd edək ki, bu xəber birmənali qarşılınmayıb. Azərbaycana hazırlı şəraitdə AES-lərin hansı səbəbdən gərəkli olması, eləcə de onun riski və xüsusiətə Bakı etrafında, seysmoloji aktiv bölgədə tikintisi təqnid olunur.

Mövzunu "Yeni Məsusat" a şərh edən politoloq Ərəstun Oruclu deyir ki, AES tikintisi ilə bağlı xəbərlər artıq neçənci dəfədir ki, ictimai müzakirəyə çıxınlar və bir növ cəmiyyətin reaksiyası öyrənilir. Onun fikrine, yaxın dövrə bununla bağlı qərar elan oluna bilər: "Bir neçə il əvvəl Nəvəhi qəsəbəsi ərazisində AES tikiləcəyi ilə bağlı xəbərlər yayıldı. Hətta yanılmırımsa, rəsmi səviyyədə də hansıa açıqlama oldu, yəni məlumat dövriyyəyə buraxılmışdı. Bu gün məsələnin yenidən gündəmə gelmesi heç də təsadüfiyilidir. Birincisi, görünən odur ki, bu, mərhələli prosesə oxşayır. 3-4 il əvvəl ictimai rəye təqdim olunan bu məlumatda yenidən qayıtlı, ola bilsin ki, növbəti mərhələdə artıq qərar elan ediləcək".

Ə.Oruclu düşünür ki, indi AES tikintisi Azərbaycan üçün o qədər də vacib məsələ deyil. Ekspert, bunun bir sıra səbəbelərinin olduğunu və bu səbəbdən AES tikintisində daha çox Rusiyanın maraqlı olduğunu düşünür. Ve bunun da özəl səbəblərinə qeyd edir: "Mən düşününmürəm ki, Azərbaycanın buna ehtiyacı

Azərbaycanda AES tikintisi

Olduqca risklidir

Ərəstun Oruclu:

"Azərbaycanda belə bir obyektdə Rusiya maraqlıdır və bunun səbəbləri var"

Ərəstun Oruclu

ki, dünyada AES tikintisi lisenziyası almış 3 dövlət var. Bu, ABŞ, Fransa və Rusiyadır. Bildiyiniz kimi, Avropana ekoloji və təhlükəsizlik səbəbindən AES-lərin fəaliyyəti xeyli dərəcədə məhdudlaşdırılır".

Hazırda dünyada inkişaf etməkdə olan bəzi ölkələrin AES tikintisi planlaşdırıldığı qeyd edən ekspertin sözlərinə görə, Rusiya yenidən AES tikintisi bazarında önəmlili yer tutmağa çalışır. "Ancaq eyni zamanda hazırda dünyada AES-lər tələbat sürətə artıqdır. Xüsusilə də iqtisadiyyatı inkişaf edən ölkələrdə - Çin və Hindistanda. Proqnozlara görə, yaxın 30-50 il ərzində Çin və Hindistanda onlara AES tikiləcək. Təbii ki, bu vəziyyətə onları kimin tikəcəyi məsəlesi gündəmə gəlir. Hazırda AES tikintisi üzrə ixtisaslaşmış 3 ölkədən en uğursuzu Rusiyadır. Çünkü hələ sovet vaxtı tikilən AES-lərin bir çoxu sonradan beynəlxalq standartlara cavab vermədi. Bolqarıstanda Kozloduy AES-ə ölkə AB-ye üzv olanda bu stansiya standartlara cavab

vermədiyi üçün demontaj olundu. Eləcə də Litvada Iqalina AES-i fəaliyyətini dayandırdı. Çünkü rusların tikidiyi bu stansiyalar şərti olaraq "Çernobol tipli AES-lər" hesab olunurlar. Məhz bu səbəbdən də Rusiya Ermənistəndəki Metsamor AES-dən möhkəm yapışaraq onun bağlanması mane oldu. Eyni zamanda Moskva İranda Buşər AES-in tikintisi üçün əlində gələni elədi. Çünkü Çernoboldan

sonra Rusiya AES tikməmişdi. Bununla göstərməyə çalışırlar ki, Rusyanın AES tikintisində texnologiyası heç də etibarsız deyil. Ola bilsin ki, indi bu ideyanı möhkəmləndirmək üçün Rusiyaya ikinci bir stansiyani tikmə lazımdır. Nəzərə alsaq ki, Rusiya dünən yaxın bir bölgələrindən tecrid olunub, o zaman təbii ki, bu layihəni özünün yaxın ölkələrindən birində həyata keçirmək istəyər. Bu həm də o ölkədə məmkündür ki, o ölkənin AES-e xərcləmək üçün pulu var. Məmkündür ki, Azərbaycan buna Rusyanın müəyyən güzəştləri çərçivəsində razılaşa bilər".

Ə.Oruclu deyir ki, Azərbaycanda AES tikintisi riskli və təhlükəlidir: "Çünki bu, faktiki şəkildə ölkəni dağıtmış gündə olan AES və ya belə desək, atom bombasını getirib paytaxtın yaxınlığında yerləşdirilmişdir. Rusyanın nüvə texnologiyaları son dərəcə təhlükəlidir. Məsələn, məlum olub ki, SSRİ dağıldıdan sonra ABŞ SSRİ-nin vaxtılı ABŞ-a tuşlanmış rakətlərinə xidmət edilmesi, onların korroziyadan qorunması üçün təxminən 500 milyon dollar yardım edib. Bu baredə keçmiş dövlət katibi Kondoliza Rays məlumat verib. Bu həm də Rusiya nüvə sənayesinin durumunu göstərir. Əvvələ, belə bir dövlətlə nüvə sahəsində əməkdaşlıq etməye gərək yoxdur. Əger bu, Rusyadan siyasi hakimiyətə dəstək üçün edilirse, yaxşı olar ki, Rusyanın əldə edəcəyi gəliri hesablaşdırıb bəri başdan nağd formada Moskva-Ya versinlər, ancaq AES tikintisi olmasın. Bu, Azərbaycan üçün dəha təhlükəsizdir".

□ KƏNAN

isə intihara cəhdin "körpüyə çıxməq" əsası dəbə düşüb.

"Intihar körpüsü"ndəki intihar cəhdleri:

31 iyul - Yusif Əmirov
21 avqust - Fəqan Nəsibov
4 oktyabr - İlkin Abbasov
26 noyabr - Şəhriyar Şahmərov

28 noyabr - Nizami Musayev
2 dekabr - Zəmiq İbrahimov.

Adalarını qeyd etdiyimiz şəxslərin her biri intihar məqsədi ilə körpüyə çıxsa da sonradan bu niyyətlərindən cəkiniblər. Onlar FHN psixoloqları tərəfindən fikrindən daşındırılib. Bu şəxslərin intihara cəhdlerinin səbəbi kredit borcları, işlə bağlı problemləri, ailə münəqşələri və digər sosial məsələlər olub.

İntihara cəhd edən şəxslərin niye məhz bu yeri seçməsinin əsas səbəbi körpünün paytaxtın en işlek və önemli magistral yoluñ üstündə olmasına. Bu yol bir neçə dəqiqəliyə bağlananda və ya orada hərəkət məhdudlaşdırılonda minlərlə maşın tixacdə qalır. Yolun bağlanması bütün ölkə gündəmini bir anda zəbt edir. Bir sözü, özünə, öz probleminə ictmə diqqət çəkmək istəyən şəxslər məhz bu körpünü seçir. Problemiyi dile getirir, sonra isə psixoloqlar tərəfindən daşındırılnıllar.

"Ölüm körpüsü"ndə ölmək daha mümkünüsüz oldu

İntihar hallarının qarşısını almaq üçün DİN mühafizə xidməti sutkalıq iş rejiminə keçib

Bakıda "ölüm körpüsü" kimi moşhurlaşan "Koroğlu" stansiyası yaxınlığında köprü artıq sutka ərzində mühafizə olunur. Anspress-in məlumatına görə, Daxili İşlər Nazirliyinin mühafizə xidməti də intihar hallarının qarşısını almaq üçün sutkalıq iş rejiminə keçib.

Köprünün hər iki hissəsində polis emekdaşları mühafizə xidməti həyata keçirirlər. Hazırda asma köprüdə mühafizə polisləri intiharla maşında növbə çəkir. Son zamanlar bu körpüyə çıxıb dərdlərini deməyə başlayan-

ların, intihar etməyə çalışanların sayı artıb. Artıq köprünün adı "ölüm körpüsü" və ya "intihar körpüsü" kimi çəkilir. Köprüda intihara cəhd halları bu ilin yanvarından başladı. İlk cəhd yanvarın 4-də 27 yaşlı Rəfael Hümbətov etmişdi. Özünü köprüden atan gənc xəstəxanaya çatdırılsa da onun həyatını xilas etmək mümkün olmamışdı.

Sonrakı intiharlar da elə bu hadisədən sonra başladı - Qarabağ qazisi Zaur Hüseynovun özünü yandıraraq intihar etməsindən sonra ölkədə başlayan alovlu intiharlar kimi. Bu hadisədən sonra da yandırmaqla özüne qəsd edənlərin sayı artmışdı. İndi

Ermənistan-Azərbaycan,
Dağlıq Qarabağ münaqişəsi haqqında
həqiqətlərin dünya ictimaiyyətinə çatdırılması,
Azərbaycanın ədalətli mövqeyinin müdafiə edilməsi

Bir müddət öncə Gürcüstanın Batimi şəhərində vətəndaş cəmiyyətinin fəaliyyətinə həsr olunmuş beynəlxalq forumda qondarma "Dağlıq Qarabağ Respublikası"ndan olan QHT-lərin təmsilciliyi məsələsini də müzakirəyə çıxartmaq cəhd olmuşdu. Söyügedən tədbirdə qalmaqalların yaşamasına, Azərbaycan təmsilcilerinin etirazına səbəb olan faktorlardan biri olaraq bu məsələyə bir daha qayıtmak qərarına geldik.

Əslində Qarabağ ermənilərinin yaratdığı QHT-lərin beynəlxalq tribuna əldə etməsi və maliyyə dəstəyi qazanması üçün ciddi bir problem yoxdur. Yetər ki, həmin Qarabağ erməniləri Azərbaycan qanunları çərçivəsində fəaliyyət göstərməye qərar versin. Xatırladaq ki, Azərbaycan Prezidenti Yanında QHT-lərə Dövlət Dəstəyi Şurasının prezidenti Azay Quliyev də bir neçə il əvvəl həmin erməni təşkilatlarına maliyyə ayırmagın mümkünlüyünü bəyan etmişdi. Şura rəhbəri ilə səhəbətində bu mövzudan başladıq.

- **Azay müəllim, Qarabağ erməniləri yaratdıqları QHT-ləri beynəlxalq təşkilatlarda tarəf kimi tənitmağa çalışır. Siz vaxtıla biza açıqlamalarınızın birində demişdiniz ki, Qarabağ erməniləri müraciət edərsə, Şura onların da layihələrinə maliyyə ayıra bilər. Bu mövzuya yenidən qayıdılın bilərmi? Əlavə edim ki, bəlkə də bu yolla beynəlxalq təşkilatların diqqətini Azərbaycanın nə qədər humanist bir dövlət olduğunu cəlb etmək olar.**

- Əvvələ, mən Azərbaycanın Dağlıq Qarabağ bölgəsində yaşayan erməni icməsindən, erməni vətəndaşlarımızdan səhəbat aqşisdim. Yenə də o fikirdəyəm ki, onlar bizim vətəndaşlarımızdır, de-yure bizim vətəndaşlar sayılır, de-faktı ordakı separatçı rejimin basqısı, Ermenistanın işğali altındadırlar. Biz istənilən halda müəyyən mənada addımlar atmağa hazırlıq. Bu addımlardan biri də o ola bilər ki, bizim erməni vətəndaşlarımızla Azərbaycanın digər bölgələrinin əlaqəsini, təməsini yaradıq. Hətta rəsmi Bakı ilə onların müəyyən kontaktlarını quraq. Bunun ən yaxşı, ən yumşaq forması QHT-lər vasitəsilə yaradılan əlaqədir. Bu gün orda yaşayan ermənilərin bəlkə Azərbaycanın dövlət qurumları ilə təməsi çətin olar. Ona görə də mən təklif edirəm ki,

görə biz onları qəbul etmirik. Bu təşkilatlar yalnız və yalnız Azərbaycan Konstitusiyası və qanunlarına uyğun olaraq yaradıla bilər.

- **Deməli, sizinlə əməkdaşlıq etmək üçün onlar öncə Azərbaycanın ədliyyə Nazirliyində qeydiyyatdan keçməlidirlər...**

- Bəlli, eks təqdirde əməkdaşlıq mümkün deyil. Düzdür, mənim dediklərim hal-hazırda mövcud şərtlərlə mümkün görünmür. Amma gələcəkdə vəziyyətdən asılı

nə qədər mümkün olacağını deye bilmərem. Çünkü çətinidir. Amma istənilən halda Azərbaycan öz vətəndaşına milliyətindən, dinindən, dilindən, irqindən asılı olma-yaraq qucaq aqır və açmalıdır. Azərbaycan bu gün dünyada müxtəlif dini görüşlərin, müxtəlif mədəniyyətlərin ve dini tolerantlığın mövcud olduğu en nümunəvi bir ölkədir. Azərbaycanda sərr deyil ki, on minlərlə erməni kökənli vətəndaşlarımız hələ də yaşamaqdadır. Onların

nik, milli azlıqlar var. Bu, bizim varlığımız, zənginliyimizdir. Ona görə də əger ermənilər tərəfdən sizin dediiniz addımlar atılsara, Azərbaycan dövləti qeyri-şərtsiz onlara qucaq aça-caq. Biz düşünmürük ki, Qarabağdakı adı vətəndaş baş verənlərə görə məsuliyyət daşıyı. Onlar hərbi xuntanın yaratdığı rejimin qurbanıdır və ən çox zərər çəkenlər məhz onlardır. Təsəvvür edin ki, onlar gecə-gündüz müharibənin yenidən başla-

Qarabağdakı QHT-lər legitim olmadığını görə onları qəbul etmirmək

Azay Quliyev: "Onlara maliyyə yardımını ayrıla bilər, əgər..."

"Qarabağdakı ermənilər hərbi xuntanın yaratdığı rejimin qurbanıdır və ən çox zərər çəkenlər məhz onlardır"

olaraq onlar qanuni əsaslarla bu gün hər hansı haqqı, hüququ pozulurmu? Bakının mərkəzində erməni kilsəsi indiye qədər də qorunub saxlanılır və oraya Allahın evi kimi hörmət olunur. Amma görün işgal bizim altındakı məscidlərimiz, ziyyət-gahlarımız nə vəziyyətə salınıb? Bu, artıq milletin, xalqın dəyerlerinin göstəriciləridir, hansı dəyerləri bölüşdüyü-nün, digərlərinə necə müna-sibət bəslədiyinin, fərqli top-lumlara necə yanaşığının əyani sübutudur. Ermənistən monoetnik bir ölkədir. Amma Azərbaycanda onlar-la müxtəlif dini qruplar, et-

yacığı qorxusu ilə yaşayırlar. Onların keçirdiyi hissələr, həyəcan, emosiya... Onların həyatı məgər həyatdır mı? Mən ermənilərlə görüşlərdə deyirəm ki, elə bilsiniz siz xoşbəxtsiniz, xeyr, siz bədbəxtsiniz. Özünüz özünüzü bədbəxt elədiniz. Bize bu qədər problemlər yaratdırınız, amma özünüz də beş qat artıq problemlərle üzəşdiriniz. Nədir o torpaqları işğaldə saxlamısınız, o ərazilərin si-zə nə faydası var? Əkib-bəcərə, faydalana bilmirsiniz, bu torpaqları her an partlaya biləcək bir mina kimi əldə saxlamısınız.

- **Xankəndində üzərində saxta məhkəmə şousu qurulan kəlbəcərlər girovlarımız, onların azadlığı ilə bağlı Dövlət Şurası səviyyəsində nə təklif olunur, beynəlxalq miqyasda hansı addımlar atılır?**

- Əvvəlcə onu deyim ki, bu qurulan məsxərə, oyun ermənilərin tam zərərinə işledi. Çünkü hamı gözəl biliirdi ki, ermənilər bu şounu düzəltməklə diqqəti özlerinin "legitim strukturlarına" çəkmək istəyirlər, amma tam əks effekt verdi, hamı bunu pisledi. Ona görə ki, əvvəla, bizim vətəndaşlar öz torpaqlarına gedib, ikincisi, onların mühakimə olunmasının heç bir hüquq əsası yoxdur, legitim sayılmırlar. Bizi narahat edən digər iki məsələ var: Azərbaycan ictimaiyyətinin və beynəlxalq ictimaiyyətinin məsələyə münasibəti adekvat oldumu? Hesab edirəm ki, beynəlxalq ictimaiyyətin, xüsusiylə ayrı-ayrı ölkələrin, Minsk Qrupu həmsədrleri olan ölkələrin münasibəti heç adekvat hesab etmədim. Xüsusi-

"Helikopterin vurulmasını əks etdirən videoonu nazirlik yaya bilərdi"

Azad Isazadə: "Bunu özbaşına edən hərbçinin hərəkəti vətənpərvərlidən doğub, amma nizamnaməyə ziddir"

Noyabın 2-de Ağdamda Azərbaycan Silahlı Qüvvələri tərəfindən Ermenistana məxsus helikopterin vurulması anım telefonla videoya çəkən və yayan hərbçimizin cəzalandırılması müzakirələrə yol açıb. Bu videoonun yayılmasının milli maraqlarımızı zidd hesab edənlər yanaxı bu videoon ordumuzun əks qabiliyyətinin olmasına göstərən bir fakt kimi yayılmamasının doğru olduğunu hesab edənlər də var.

Hərbi ekspert Azad Isazadə deyir ki, mövcud nizamnaməyə görə hərbi hissədə əsgərin mobil telefondan istifadəsi qadağandır: "Əsgərimiz yaxşı kadr çəkib. Bu kadrlar Azərbaycan xalqına xoş gələn kadrlardır. Ərazimizə soxulan düşmən verətlyotu vurulub. Əger bunun əksi olsayıdı və əsgərimiz həmin kadrı çəkib yaysayıdı, bu nə qədər bizlərə xoş gələrdi?"

A.İsazadə cəbhə bölgəsindən foto-video materialların yayılmasının düzgün olmadığını söylədi: "Avqustda cəbhədə gərginlik olanda bizim tankların Bərdə ətrafında hərəkəti əks olunan fotosalar yayıldı. Həmin fotoslardan aydın olurdu ki, bizim tanklar cəbhə xəttinə getirilir. Bunu hərbi sırrın yayılması kimi də qiymətləndirmək olardı".

- Cəbhədə baş verənlərin operativ şəkildə ictimaiyyətə çatdırılmasını təmin etmək üçün hansı addımlar atılmalıdır?

- Helikopterin vurulması videosunu götürək. Əslində əsgər üzərində nizamnamə ilə daşması qadağan edilən telefonla hər hansı bir video çəkibse belə, həmin kadrlar Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinə çatdırılmalı idi. Həmin kardlar montaj edilməli və ictimai əhəmiyyət kəsb etdiyinə görə yayılmalı idi. Helikopterin vurulması sehnəsi əks olunan video ictimai əhəmiyyətlidir, amma onun çiy formada yayılması düzgün deyildi. Montaja 2-3 saat vaxt sərf edib həmin videoon keyfiyyəti və təhlükəsizlik baxımından düzgün formada təqdim etmək olardı. Bu halda materialı efire verib-verməmək halda qərarı sıravi əsgər qəbul edib. Bu qərar daha yuxarı instansiyada qəbul edilmeli idi. Əsgər həmin videoon youtube-də yerləşdirmək fakti ki efire vermiş oldu.

- Hərbi hissələrdə operator-əsgərlər olmalıdır?

- Bəli, xüsusən cəbhə zonasında operator vəzifəsini yerinə yetirən hərbi qulluqqu olmalıdır. Həmin operator çəkdiyi materialı internetlə Müdafiə Nazirliyinə ötürməlidir. Müdafiə Nazirliyində cəbhə bölgəsindən daxil olan videoonun yayılıb-yayılmaşması qərarı verilməlidir".

- Həmin video yayılmalı idimi?

- Birmənəli yayılmalı idim. Amma yaymaq qərarını sıravi əsgər verməli deyildi. Halbuki əsgər yaxşı edib həmin videoon yayıb. Onun hərəkəti vətənpərvərlidən doğub, amma nizamnaməyə ziddir.

- Video hansı zərurətdən yayılmalı idim?

- Düşmən texnikası vurulub. Vurulan hərbi texnikanın qiyməti 15 milyon dollara çatır. Həmin texnikanı vuran Azərbaycan hərbi qulluqqusudur. Müddətdən artıq xidmət edən əsgərdir. Helikopterin vurulduğu raketin qiyməti 1000-1500 dollardır. Video bir hərəkətlə hava sərhəddimizi pozan düşmənə nə boyda ziyan vurdugumuzu göz önünde canlandırır. Həmin videoyaya baxan her kəs gördü ki, doğurdan da cəbhə zonasında hazırda təkcə pulemyot və avtomat silahlanmış əsgərlərimiz deyil, raketlə silahlanan hərbi qulluqqularımız da var. Təhlükəye yarandığı təqdirdə onu dəf etmək gücümüz var. Bundan səhər-axşam danişmaq olar, amma şübhələr yene de qalar. Həmin video ortaq qoşdu ki, doğurdan da Azərbaycan əsgəri 3 zabitin idarə etdiyi mürəkkəb hərbi texnikanı məhv edə bilir. Bu baxımdan həmin video nümayiş etdirilməli idi. Müvafiq qərar isə Müdafiə Nazirliyində verilməli idi.

Qeyd edək ki, dövlət nümayəndləri və kütləvi informasiya vasitələrinin təmsilçilərinin bir araya gelərkən informasiya təhlükəsizliyi məsələsinin müzakirəsi zamanı Aqil Abbas sual edib ki, helikopterin vurulması ilə bağlı informasiyanı sosial şəbəkədə yerləşdirən hərbiye ceza verilib. Müdafiə Nazirliyinin mətbuat xidmətinin rəhbəri Vəqif Dergahlı isə bildirib ki, həmin şəxslərin kimliyi dərhal araşdırılır və tapılıb: "Onunla da bağlı ciddi tədbirlər görüldü. Sadeçə olaraq elə məlumatlar olur ki, biz onu açıqlaya bilmirik. Bu cür məqamlar olub. Ona görə də bu məqamların diqqətlə qəbul olunmasını biz tərəfdən arzu edirik".

□ E.MƏMMƏDƏLİYEV

"Demokratiyaya gedən yol qarından keçir". Bu gün Cənubi Qafqazın demokratiya besiyi sayılan Gürcüstənda orta statistik vətəndaşın düşüncəsinə təxminən belə xarakterizə etmək olar. Ölkə post-Saakaşvili iqtidarı dövrünə qədəm qoyduğu tarixdən etibarən sosial-iqtisadi isləhatlar dəndurulub. Belə desək, gürcü xalqı "ac(i) demokratiya"ya qovuşub.

baha olmayı sərfəlidir. Yeri gelmişkən, Azərbaycan manatı da Gürcüstən valyutadəyişmə məntəqələrində dollarla bərabər səviyyədədir. Odur ki, larinin ucuzlaşması şəhərə qonaq gələnlərin restoran, hotel, yol xərci sarıdan böyük sürprizdir.

Tiflis valyutadəyişmə məntəqələrində her saat dollarla larının çekişməsi gedir. Şəhərdə hər addimbaşı qarşımıza çıxan valyutadəyişmə məntəqələrinin

de yeni infrastruktur layihələri həyata keçirilmir; pul yox, insanlar kasib, 5,7 milyon əhalinin 2 milyondan çoxu Rusiya və Türkiyədə migrantrıdır.

Yerde qalan hissəsi də miqrantların ailələrinə göndərdiyi pulla dolanır. Yeni xarici kapital olmasa, Gürcüstən tamamilə batar. Tiflis gezərkən hər tin başında dilənciləri görmək de ölkədə maddi veziyətin nə yerdə olmasına işarədir. Uşaq, cavān, körpə - yaşıdan asılı ol-

Cənubi Qafqazın həm ziyanlılıq baxımından, həm geosiyasi cəhdən zirvəsi olaraq qalır.

Hökumət şəhərin tarixi kolonitini qoruyub saxlayıb, yaşlılıqları mehv edib dükən-bazar tikdirmeyib. O mənada Bakıdan çox, Tiflisə ilin istənilən fəslində turist geldiyini söyləmək olar. Şəhərə amerikalılar, ingilislər və müxtəlif Qərb ölkələrindən gələn insanlar var.

Beləliklə, gürcülerin özlərinin de söylediyi kimi, ac qarına

Gürcüler İvan İsvili iqtidarıının "ac(i) demokratiya"si ilə ÜZ-ÜZƏ...

Ölkədə dolların sürətlə bahalaşması və larının ucuzlaşması iqtisadiyyata ciddi təsir edib, hökumət isləhatları dayandırıb, büdcədə qalan əlavə vəsait paylanır; Rusiyanın gürcü mallarına qoyduğu embarqonu götürməsi onlara nəfəslik verib...

Və bu söz - demokratiya istənilən gürcüdə ikrah hissi doğurur, sarkazmla qarşılıyır. Tiflisə həftəsonu gedisişimzə ölkənin ictimai-siyasi həyatına bir güzgü salmaq niyyətində idik. Görəsən, Cənubi Qafqazın "demokratiya paytaxtı"nda gedışat necədir, Saakaşvili və İvan İsvili arasındaki fərqlər nəden ibarətdir? Xalq öz "Yusif Sərracı"ni - Mişanı yenidən hakimiyyətde görmək isteyirimi?

Əslində, gürcüler Saakaşvilini istəmir. İqtidara gəldiyi dövrde həyata keçirdiyi isləhatlar, yalnız aşağılardan rüşveti yüksəldirməsi, ölkənin Qərb imicini yaratmasına baxmayaraq, etdiyi siyasi xətalar, hakimiyyətin zirvəsində korrupsiya piramidası və ilk növbədə gürcü oligarxiyasının "şah damarı"na basması əksəriyyəti ona qarşı çevirir.

Ancaq bu faktlar İvan İsvili iqtidarıının mütərəqqi və xalqın qayğısına qaldığı anlamına gelmir. Gürcü xalqını indi dövlətin başında hansı siyasi qüvvənin olması maraqlandırır. İnsanlar iqtisadi dırçılışə nail ola biləcək hökumət arzusundadır. Çünkü indinin özündə paytaxt Tiflis başda olmaqla, ölkədə ciddi iqtisadi çöküş müşahidə olunur.

Dolların sürətlə bahalaşması və gürcü milli məzənnəsi olan larının ucuzlaşması əhalinin cibinə ciddi şəkildə təsir edib. Eyni dərinliklə Rusiya iqtisadiyyatında baş verən hadisələr Gürcüstəndə yaşaşır. Nece ki, rublun ucuzlaşması və dolların bahalaşması rusların maddi şəraitinə təsir göstərib, eləcə də larının düşməsi Tiflisdə vəziyyəti xarab edib.

Hazırda 100 dollar 200 lari edir. Bu isə Tiflisə qonaq gələnlərə sərf edir. Həmçinin də, azərbaycanlılar üçün dolların

də tez-tez qiymətlərin dəyişdiyiğini görmək olardı. Ancaq lari heç bir vəchle dollara müqavimət göstərə bilmir; təxminən 15 faiz ucuzlaşır.

Bu da azmiş kimi, ilin sonu olduğu üçün gürcülerin dövlət büdcəsində əlavə miqdarda vəsait qalıb. Bu külli miqdardı vəsaiti dövlət hənsi istiqamətdə xərcləmək lazımlı gəldiyini təyin edə bilməyib. Ona görə büdcədə qalan pulu dövlət qulluqçularına maaşdan əlavə "premya" kimi verməyə başlayıblar. Həkim, müəllim, memur təbəqəsi na bu həvəsəndirici pullar ödənilir ki, büdcədə qalan vəsait sərf olunsun. Sadə gürcülerin fikrincə, dövlət iqtisadiyyatı tənzimləyə bilmir.

Ancaq bu iqtisadi durğunluğun yanında pozitiv bir məqamı da qeyd etmək olar.

Söhbət Rusiyanın gürcü mallarına qoyduğu embarqonu ləğv etməsindən gedir. Qərble "soyuq mühərribe"də olan Kreml artıq iqtisadi sanksiyalarдан kompensasiya ola bilmək üçün Gürcüstən istehsalı olan məhsulların Rusiyaya ixracına şəraitit yaradıb.

Bu həm ruslara vəziyyətdən çıxış yoldur, həm də gürcülərə belə ağır vəziyyətdə bir nəfəslikdir. Əslində larının ucuzlaşması yerli məhsulların ixracını artırır. Amma ölkə içinde əhalini çətinə salır.

Bele bir şəraitdə öten həftənin əvvəlində Saakaşvili tərəfdarları Tiflisdə mitinq təşkil ediblər. Onlar hakimiyyətdən iqtisadi isləhatlar həyata keçirməyi tələb ediblər. Gürcü müxalifətləri hesab edirlər ki, əmək haqları artırılmalıdır. Məşələnin aşağı olması vətəndaşların dolanışığına ciddi təsir edir. Elə bu isləhatların dayandırılmasının neticəsidir ki, Tiflis

mayaraq dilənlər Tiflis küçələrini "bəzəyirlər".

Şəhərdə yeni tikintilər də azdır, neqliyyat infrastrukturunu isə müasirleşməyib. Ancaq şəhərin səliqəlliyi, rahatlığı, sakitliyi və yüksək ictimai mədəniyyəti hər zaman olduğu kimi qalıb.

□ **Emil SALAMOĞLU**
Gürcüstən, Tiflis

"Şakro Molodoy" ləqəbli 61 yaşlı Zaxari Kalasovun oktyabrın 29-da İspaniya həbsxanasından azadlıq buraxılmasından sonra Rusiya kriminalında yeni müharibənin alovlanması barədə proqnozlar doğrulub. Təkcə ötən həftə baş verən bir sira hadisələr bu savaşın necə amansız xarakter aldığını göstərir. Həftəsonu Moskvadan şəhərin içindən əsaslıdır. Məlumatə görə, yandırılan şəxslər kriminal qruplaşmalarının üzvləridir.

"Şakro Molodoy" həbsdən çıxdıqdan sonra 2013-cü ilin yanvar ayının 16-da qətlə yetirilən Aslan Usoyanın ("Ded Xasan") məzarına gedərək onun qanını alacağının and içmişdi. Yezidi kürdü olan "qanuni oğru" yaxşı bilir ki, "Ded Xasan" dan sonra boş qalmış "taxt-taca" tam yiyeleñmek üçün məhz bu qətlən arxasında duran adamları üzə çıxarmalı, günahkarları isə cəzalandırmalıdır. İndi iki azərbaycanlı "qanuni oğru"- Rövşən Caniyev ("Rövşən Lənkəranski") və Nadir Səlifov arasında düşmənciliyin yenidən alovlanmasının sebəbi də "Ded" in qətlə ilə birbaşa bağlıdır. Çünkü "Ded" in klanında "Lotu Quli" da daxil olmaqla xeyli azərbaycanlı "qanuni oğru" təmsil olunurdu. Aslan Usoyanın sağlığında onun klanında əsas söz sahibləri də azərbaycanlı "qanuni oğru"lar olub. "Ded" in qətlindən sonra isə onların bir neçəsi ya müəmməli şəkildə qətlə yetirilib, ya həbs olunub, ya da özləri klandan uzaqlaşıblar.

Kriminal aləmdə "Qoca" ləqəbi ile tanınan Əlibala Həmidovlu, Gürcüstan doğumlu "qanuni oğru" Baxış Əliyevin ("Vaxa") qətlini xatırlayaq. Heç kimə sərr deyil ki, "Ded" in qətlindən bir neçə ay önce "Lənkəranski" nin "oğru" adından mənrum edilməsi ilə bağlı qərər vermişdi və Azərbaycan həbsxanalarına göndərilən "prag" da "Qoca" nin adı hallanırdı. 2013-cü ilin avqustunda o, İstanbulda öldürdü. Vaxtilə "Ded" "Vaxa" ni Ukraynaya "Lənkəranski" nin mövqelərini zəiflətmək üçün göndərmiş və burada iki kriminal dəstə arasında uzun müddət savaş etmişdi. Bu ilin aprelində "Lotu Quli" ilə qohumluq əlaqələri olduğu deyilən "Vaxa" da Odesada öldürüldü...

"Şakro Molodoy" un azadlıq çıxmazı ilə "Ded" in klanında təmsil olunanlar xeyli feallaşıllar və indi onlar da bu vəziyyəti intiqam almaq üçün məqam bilirlər.

Ötən həftə "Lənkəranski" və "Lotu Quli" tərəfdarlarının Moskvadakı "Matrosskaya tişina" istintaq təcridxanasında toqquşması Rusiya kriminalının əsas hadisəsinə çevrilib. Qarşı-qarşıya duran tərəflər Azərbaycan həbsxanalarında çoxdan bölünüb və zaman-zaman "Lənkəranski" və "Quli" tərəfdarları qanlı "razborka" lar aparırlar.

"Quli" tərəfdarları "Lənkəranski" ni "əsl vor" hesab etmir və bununla bağlı ən müxtəlif iddialar irəli sürürlər. "Lənkəranski" tərəfdarlarının da "Quli" ni yine "qanuni oğru" hesab etmədiklərinə öz izahları var. Amma indi bu savaş daha açıq müstəviye keçib.

Məlumatlara görə, artıq ikinci həftədir "Matrosskaya tiş-

lari cavabında bildiriblər ki, "Zayka" "qanuni oğru" olmadığı halda "qanuni oğru" nu təhqir etdiyi üçün bunun hesabını verməli və cezasını almalıdır. "Zayka" nin adamları isə öz fikirlərini söyləyiblər. Onlar da deyiblər ki, "Zayka" "Lotu Quli" ni təhqir edəndə sonuncun "oğru" titulu artıq elindən alınmışdı, üstəlik "Lotu Quli" nin adamları "Zayka" ni o, azadlıqda olanda cəzalandırı bilərdilər, amma bunu nədənsə etməyiblər...

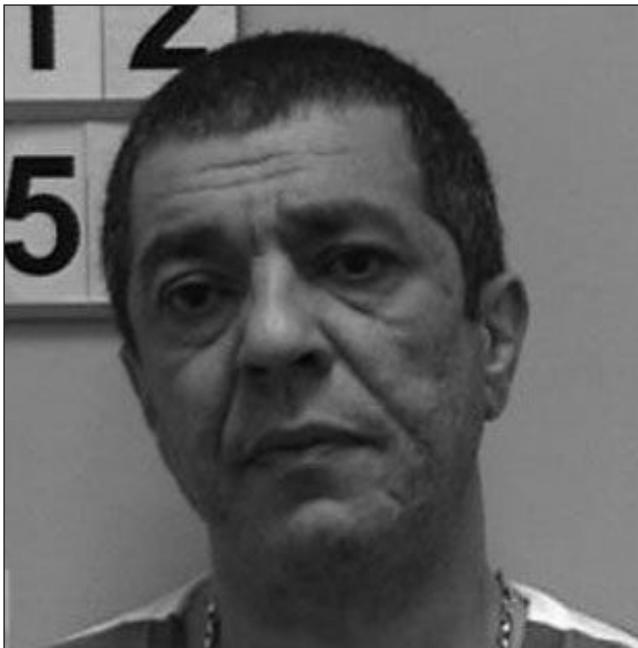
"Qanuni oğru" lar sonda be-

"Lənkəranski" ilə

"Quli" nin davasında

gəsulan erməni kimdir?

Rusiya kriminalında yeni müharibənin alovlanması barədə proqnozlar doğrulub; Kamo Səfəryan "bezpredel" e qarşı...

Kamo Səfəryan

CRIMINALNAYA.RU

na" da kütləvi dava-dalaş gedir, təcridxananın tibbi xidmət hissəsinə xeyli yaralılar gətirilir. Xəber verildiyi kimi, başda bir neçə qətl işinə görə istintaq altında olan "Çolaq Nazim" ləqəbli Nazim Hümbetov olmaqla 30-dek adam "Zayka" ləqəbli avtoritet Zaur Əliyevi kamerasında möhkəm döyüblər.

Xəbərlərdə deyilir ki, bu "film" skype vasitəsilə "Lotu Quli" nin cəza çəkdiyi Bakıdakı 8 sayılı cezaçəkmə müəssisəsinə hətta canlı yayılmış. "Zayka" ni döyenlər ondan köhnənin təhqirəmiz söhbətinə görə "Lotu Quli" dən üzr istəməyi tələb edibler.

Zaur Əliyeva yaxın mənbələr bildiriblər ki, "Zayka" yalnız bir məsələdən - hücum edən şəxslərin onun hamile həyat yoldaşını elə kameradanca telefonla hədəleyəndən sonra "sinib".

Deyilənə görə, 8 il qabaq "Lotu Quli" nin adamları "Zay-

ka" ya bağlı biznesmenlərdən nəhəng məbleğdə pul tələb edib. Bu qruplaşmanın üzvləri arasında pul məsələsinə görə çoxsaylı "razborka" lar baş verib. Axırda qruplaşma liderləri özləri birbaşa danışmağa qərar veriblər. Lakin "qanuni oğru" ların öz aralarındaki telefon söhbəti alınmayıb. "Zayka" "Lotu Quli" ni telefonda təhqir edib.

Bu video yayılmasından sonra isə "Matrosskaya tişina" təcridxanasının "smotryası" si olan "qanuni oğru" "Nukri Qalski" ləqəbli Nukri Doçiya digər məhbusları başına yiğaraq "Zayka" ya hücum edənləri möhkəm döyüb. İddiaya görə, döyünlər arasında ən ağır xəsarət alanlar "Çolaq Nazim" və "Erdak Lənkəranski" dir.

"Qanuni oğru" lar arasında böyük nüfuza malik olan Kamo Səfəryan təcridxanadakı bu "bezpredel" e ilk etiraz edənlərdən olub. "Lotu Quli" nin adam-

Bir fakt dəqiqlir ki, kriminal aləmdə faktiki olaraq yeni müharibə başlayıb və bu savaşın hełə çox qurbanları ola bilər.

□ Xəber xidməti

Sığan dərmanı və Sübh Korpusu

Elsad PASASOV

epashasov@yahoo.com

Xədica İsmayılla nə vaxtsa həmsöhbət olmayı xatırlamıram. Üstəlik, bəzi hallarda bu xanım jurnalistin mövqeyini bölüşməmişəm. Ancaq açıqlanan ittihəm-la həbsini də qəbul edə bilmirəm.

Bəli, onun fəaliyyəti hakimiyəti heç cür qane etmirdi. Bəlkə də hełə radionun yayım tezliyinin ləgvindən də qabaq. Azərbaycan reallığında "Azadlıq" Radiosunun xanım əməkdaşının saxlanması üçün kifayət qədər arqumentlə tapmaq olardı. Ancaq "sığan dərmani" arqumenti ilə? Bax, bu, olmadı...

Xanım jurnalisti tutdurmuş adamın intihar söhbətini eşidəndə gözümün qabağına ən sonuncu intihar olayları geldi. Noyabrın sonlarında isə Lökbatanda 30 yaşlı olan 3 uşaq anası yene borc üstündə "bezdəm daha" deyib özünü öldürdü. Goranboyda məktəb direktoru Yolcu Məmişov ötən həftə ele sinifdəcə ov tüfəngindən (!) atəş açıb ürəyini param-parça etmişdi - borclu olduğuna görə...

Azərbaycanda isə borcluların sayı çoxdur, lap çox. Qeyri-rəsmi məlumatə görə, əlkənin siyahı üzrə 9,5 milyonluq əhalisinin 5 milyonundan çoxu, yəni 50 faizdən də artığı banklardan asılıdır. Bunlar bankdan asılı qalanlardır. Qohum-qardaşdan, müdirdən, qonşusundan, sələmcidən asılı olanların sayını üstünə gelsək, faiz xeyli böyüyər. Elə buna görədik ki, asılı olanları günün birində asılı şəkildə tapırlar - ağacdan, çilçiraqdan, çarpayının dəmirindən. "Koroglu" körpüsü də ehtiyat ünvandır... Ölkə əhalisinin böyük bir hissəsi intihara potensial namizədlərdir. Ancaq nadir hallarda intihara vadar edənlər cəza alıb. X.İsmayıla istisna oldu

***

Jurnalistin həbsi ilə Azərbaycana qarşı təzyiqlər arta-ka ki, azalmayacaq. Qərblə münasibətlərdə kəskin küləklərin əsidiyi bir vaxtda əlkənin təcrid olunmasından, növbəti basqların gəlməsindən qaçmaq lazımdır, nəinki özümüzə problem yaranan addımlar atmaq. Bəli, daha yaxşısı problemləri ölkə içində həll etmək idi. Nədən hansıa "conlar", yaxud "psakilər" Azərbaycana "umac ovmağın fəlsəfəsinə" öyrətməyə çalışısn? Ancaq görünən budur ki, ayrı yol seçilib. Qarşıdurma labüb görünür. Çox təessüf, bize heç gerək deyildi bu situasiya...

2015-in əvvəlli ilə bağlı ümidi böyük idi. Az önce İşçi Qrupunun fəaliyyəti bərpa olunandan sonra geniş əfv olacağı söhbətləri çıxalmışdı. Az qala hamı günləri sayırdı; sadələvhəcesinə Azərbaycanda ən bir merhələnin başlanacağı intizarında olanlar bu barədə nikbin proqnozlardan ilə çıxırlar, hətta avropalıları mat qoyub təəccübləndirən Mehman Əliyevin fikirlərinin çin çıxacağını gözleyirdi. Ancaq qəfildən jurnalistin qapısı döyüldü. Bəlkə də "qapısı bağlılı" yazaq doğru alınar...

Özü də o ərefədə ki, Avropa Parlamentinin ardınca ABŞ Dövlət Departamenti də Azərbaycana ünvanlı sanksiya hədəsini işə salıb. 12 dekabrda Azərbaycan müzakirəsi olacaq, keçmiş səfir Kozlariç, tanınmış diplomat Kramer məruzə edəcək. Jurnalistin həbsi isə Azərbaycana təzyiqin artmasına tərəfdar olanların işinə yarayır. Dünya gücləri ilə zarafat etmək təhlükəlidir. O boyda dövləti maliyyə sanksiyası ilə yumağa döndəriblər, 100 milyardını havaya səvrublar. Allah ələməmiş Neft Fondunda 50-cə milyardı olan Azərbaycana qarşı bunabənzər təzyiqlər olsa, halımızı təsəvvür edin.

Hakimiyət nümayəndələri istənilən təzyiq arqumentlərinin qarşısında Qarabağ məsələsini qoyur. Haqlı da edir, etirazım yoxdur. Dünyanın ədalətsizliyinin məntiqi nəticəsidir həm də Qarabağın işğaldə qalması, erməninin Ağdamda helikopter oynatması. Amma biz özümüz də gərek Qarabağ namına bir çox məsələlərdə bir-birimizə güzeşətə getməyi bacaraq.

Amerikanın yeni səfirinin gəldiyi bir ərefədə münasibətlərin nizama salınacağı ümidi yaranmışdı. Amma bu ərefədə ABŞ-in "Peace Corps" (Sübh Korpusu) təşkilatının Azərbaycandakı fəaliyyətini dayandırmağa qərar verdi. ABŞ-in Azərbaycandakı səfirliyinin müvəqqəti işlər vəkili Derek Hoqan deyib ki, Azərbaycan hökuməti burada 11 ildir fəaliyyət göstərən təşkilatın bundan sonrakı fəaliyyətinə ehtiyac görməyib. Səfirlək ötən həftə Bakıdakı antiamerikan bəyanatlarla sükütlə cavab vermişdi. Səsi çıxdı, "Biz təbii olaraq təessüflənirik"-deyib Hoqan. Simvolik mənə kəsb etsə də, hər halda indiki həssas məqamda Sübh Korpusunun gedisi sadə məsələyə bənzəmir. Adətən, sülhməramlıların tərk etdiyi ərazilərdə ciddi kataklizmlər yaşanır. Bu korpusun "sığan dərmani" olayından sonra ABŞ-a dönəməsi də təsadüfə bənzəmir... Üstəlik, ABŞ təcavüzkarlıqda ittihəm olunmuşdu. Yəni daha sülhə yer qalmadı..?

“Rusiyada gələcəyimiz qeyri-müəyyəndir”

Moskvadakı həmyerlilərimiz ölkədə iqtisadi durumun ağırlaşması səbəbindən təlaş içindədirler...

Qərbin Rusiyaya tətbiq etdiyi sanksiyalar, dünya bazarında neftin qiymətlərinin sürətə ucuzaşması şimal qonşumuzda iqtisadi vəziyyəti daha da ağırlaşdırır. Rus rublu, demək olar ki, hər gün dollarla nisbətdə dəyərdən düşür. Rusyanın son 6 ayda 100 milyard dollar itirdiyi bildirilir.

Təbii ki, Rusiyada bu vəziyyət bu ölkədə yaşayan on minlərlə azərbaycanlı da narahat edir. Qeyd edək ki, Azərbaycanda minlərlə ailəyə pul məhz Rusiyadan gəlir. Rusiyada iqtisadi vəziyyətin pisləşməsi bir sırə tərəfləri ilə ölkəmizə də təsir edəcək.

Rusiyada isə iqtisadi vəziyyət gündən-günə pisləşir. Moskvada yaşayan və bizneslə məşğul olan Cəlal Babayev adlı həmyerlimiz deyir ki, Rusiyada iqtisadi vəziyyətin pisləşməsinə Qərbin tətbiq etdiyi sanksiyalarдан daha çox neftin qiymətinin ucuzaşması təsir edir: "Ukrayna böhranı başlayanda dolların rus

ruble məzənnəsi 34-35 rubl ididə, hal-hazırda bu məzənnə 52-55 rubl arasında dəyişir. Hətta rublun məzənnəsinin aşağı düşməsinin qarşısını Mərkəzi Bankın val-

yuta bazarına müdaxiləsi belə saxlaya bilmədi. Son 2 ay ərzində bunun üçün valyuta ehtiyatından 35 milyard dollar xərcləyən Mərkəzi Bank ən nəhayət rublu "sərbəst dalğalanmaya" buraxmağa məcbur oldu. Hərçənd, bunu 2015-ci ildən etməyi hədəfləmişdi".

C.Babayev deyir ki, artıq xarici investisiya fondları da Rusiyaya yatırıqları vəsaitləri Ukrayna böhranı və iqtisadiyyatdakı qeyri-müəyyənliliklərən həmşəlik qurtarmaq isteyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicesini d-r Vaiz Səmədov apara biler:

- * Cinsi zəiflik, meylin və erekxiyannın azalması tam impontensiyyedək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Cinsi marağın və cinsi aktların azalması
- * Vaxtundan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)
- * Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)
- * Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Prostat adenomasi (vəzida düyünlərin əmələ gəlməsi)
- * Cinsi vezilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi
- * Qasıq-xayalıqla sizizli, küt və ya keşkin ağrılar
- * Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması
- * Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi
- * Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəl.)
- * Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı
- * Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiye getməsi (enurez)
- * Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)
- * Qadılarda uşaqlıq boruların keçməməzliyi
- * Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması
- * Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları
- * Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması
- * Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar
- * Saçlarmın bütün formalatda tökülməsi və sizanaqlar
- * Gərginlik, yuxusuqluq, yaddaşın azalması

Xəstəliklərdən əzab çekən adamlar üçün! Diqqət! İsrail təbabəti tətbiq edilir! Axırıcı şans!!!

Əger Sizə nə Azərbaycanda, nə də xaricdə heç kim kömək edə bilməsə və Siz aşağıda göstərilən xəstəliklərdən həmşəlik qurtarmaq isteyirsinizsə, onda yaxşı insanlara, keyfiyyətli, qısa müddətdə və tam müalicesini d-r Vaiz Səmədov apara biler:

* Cinsi zəiflik, meylin və erekxiyannın azalması tam impontensiyyedək (yaşdan və səbəbdən asılı olmayıraq)

* Cinsi marağın və cinsi aktların azalması

* Vaxtundan tez toxum ifrazatı (səbəbdən asılı olmayıraq)

* Toy gecəsinin uğursuzluqları (kişi tibbi problemlər)

* Prostatitlər. Prostat vəzin böyüməsi və ya kiçilməsi

* Prostat adenomasi (vəzida düyünlərin əmələ gəlməsi)

* Cinsi vezilərin-xayaların böyüməsi və ya kiçilməsi

* Qasıq-xayalıqla sizizli, küt və ya keşkin ağrılar

* Əvvəldən xarici cinsi üzvün balaca olması

* Xarici cinsi üzvün sonradan birdən kiçilməsi

* Cinsi üzvün düyünlə birdən əyilməsi (Peyroni xəstəl.)

* Oğlan uşaqlarında cinsiyət üzvlərinin inkişafsızlığı

* Uşaqlarda gecə vaxtı yerinə sidiye getməsi (enurez)

* Hormonal və iltihablı sonsuzluq (kişilər və qadınlarda da)

* Qadılarda uşaqlıq boruların keçməməzliyi

* Sidik aktlarının gecə ya gündüz tez-tez olması

* Sidik aktlarının çətinlikləri və tutulmaları

* Cinsi aktla bağlı sidikdə və spermada qan olması

* Zöhrəvi xəstəliklərdən sonra qalıqlar və ağırlaşmalar

* Saçlarmın bütün formalatda tökülməsi və sizanaqlar

* Gərginlik, yuxusuqluq, yaddaşın azalması

Həkim qəbulu və həkimə zəng etmək saat 11.00-dan sonra
Tel: (012) 437-88-05; (050) 213 88-05.

Həkimin 16 TV çıxışları: youtube.com və facebook.com
"doktor Vaiz Səmədov".

dollar haradasa 11 min rubl edir. İnsanlar pulu rublla qazanır, ancaq vətənə dollarla gündərir. Bundan başqa ticarət sahəsində de eyni vəziyyətdir. Ticaretçilər Çin və Türkiyədən dollara aldıqları malları burada rublla baha sata bilmirlər. Yeni mali rubla satırlar amma Çin və Türkiyəyə dollarla ödəyirlər. Dolların isə qiyməti hər gün qalxır. Bir çox tacirlərin müflis olma təhlükəsi var. Bundan başqa azərbaycanlıların işini çətinləşdirən daha bir məqam kirayə qiymətlərinin dolların kursuna uyğun olaraq bahalaşdırılmasıdır. Bura ərzaq qiymətlərinin de bahalaşmasını əlavə etmək lazımdır.

Hazırda bütün dərmanların qiyməti 10-15 faiz qalxıb, bəziləri hətta 30-40 faiz. Hami da birlər ki yeni ildən sonra qiymətlər 30-40 faiz yene qalxacaq. Ərzaq məhsullarının və geyimlərin demək olar ki, hamisinin qiymətləri qalxıb. Məsələn, Mercedes, BMW, Toyota kimi markaların qiymətləri 6-10 faiz arası artıb, amma yeni ildən sonra tekrar artacaq. Artıq bunu rəsmi şəkilde elan ediblər. Benzinin qiyməti indi 1 litr 36 rubldursa, yanvardan 50 rubl olacaq. "Apple" şirkəti məhsullarının qiymətini her model üçün 10.000 rubl qaldırdı indidən".

C.Babayev deyir ki, miqrantlar üçün daha bir çətinlik Rusiyada miqrasiya qanunlarının daha da sərtləşdirilməsi, cəzaların daha da ağırlaşdırılmasıdır. Həmyerlimiz deyir ki, Rusiyada ümidi azalır: "Hamı gözləyirdi ki, Putinin son müraciətində sensasiyalar olacaq. Amma olmadı. Əksinə, deyildi ki, "biz səvəsdəyiq və sixintilərə hazır olun". Bir şey də əlavə edim ki, eger Ukrayna böhranının çözülməsinə doğru bir işaret olarsa, bu ölkədə hər şey sürətlə əvvəki kimi olacaq. Ən böyük problem qeyri-müəyyənlik və gələcəyə inamsızlıqla bağlıdır".

□ KƏNAN

Babasıl xəstəliyinin ən müasir metodla MÜALİCƏSİ

Almaniyanın məşhur "Karl Etorts" firmasının aparati ilə Moskva şəhəri proktologiya ETM-də xüsusi hazırlıq keçmiş həkim tərəfindən qansız, ağrısız, yataq rejimi gözləmədən - lateks həlqə qoyulması.

SƏLİMOV FƏRMAN

Tel: (055) 776-70-34

Əyləncəli, sürətli, asan!

Klassik metodlardan fərqli olaraq,
Siz passiv deyil, aktiv dinləyicisiniz!

Kursumuzun sizə vəd etdiyi bacarıqlar:

İlk dərslən son dərslə qədər ingiliscə danışmaq!

Sürətli azərbəjani dilin onları istifadə etmək üçün!

Danışaraq sürətli grammatika bilgisi olma etmək!

Ətraf tələfi və güvənlər danışmaq!

Real ingiliscə söhbətlər

BONUS english EXPLOSION

darşları kursunuz traftindən tətbiq olunur!

Bakı şəhəri, Bünyat Sardarov küç 2, ev 2.
(012) 492 61 75; (051) 433 46 87; (070) 806 56 63
(İçəri Şəhər metrostasi, İran saflıyinin yanı)

Heftəsonu qapını döyübsə, orta statistik azərbaycanlı üçün uşaqlarını əyləndirmək vacib şərtidir. Şəhərdə son illər bu sahədə vəziyyət nisbəton yaxşı görünür. Belə ki, seçim imkanları gündən-günə artır. Amma bu artım nəyə görəsə vətəndaşların cibinə xeyir etməkdənə, ziyan vurur. Yəni rəqabət şəraitində qiymətlər azalmır, eksinə, artır, çıxalır.

Əməkdaşımız heftəsonu Bəkinin bir neçə uşaq əyləncə məkanlarında olaraq qiymətlərə maraqlanıb. Bunlardan birincisi Nəriman Nərimanov metrosu yaxınlığında yerləşən Metro Parkdır.

Kart fırıldağı - adı sənin, dadı bizim...

Metro Parka uşaqları ilə gələnlər 4-cü mərtəbədə yerləşən Happyland-i seçməye üstünlük verir. Söyügedən məkanda uşaqlar üçün atraksionlar, müxtəlif oyun seçenekləri yer alır. Təbii ki, bu oyunlara qatılmaq üçün öncə dəyəri 3 AZN olan kart almaq lazımdır. Və o karta istədiyin qədər pul yüklemek. İstədiyin qədər deyərən nəzərə alaqlı ki, 2 manatdan az məbləğdə pul yüklemek olmaz. Ordakı oyunların minimum 80 qəpik, maksimum 2 AZN olduğunu nəzərə alanda cibinizin nə qədər "terleyəcəyini" təsəvvür edə bilərsən.

Digər tərəfdən, bu məkanda "oyun qaydaları" da ilgincdir. Belə ki, söyügedən karta yüksəلن pul qaytarılmır və dəyişdirilmir. Bunu kartın üzərində açıq-aydın yazılaraq. Yəni digər bütün əyləncə mərkəzlərindən ferqli olaraq, sən bu məkanə girərkən tutaq, 10 manatlıq balans yüksəlməsənse və çıxanda o karda məsələn, 5 manat qalıbsa, onu geri istəyə bilmezsin. Necə deyərlər, su girdi qaba, oldu içmeli...

Bu anormallığın sebəbini məkanın administratorlarından soruşanda isə cavab heç çəsdirmir: bizim şərṭərimiz kartın üstündə qeyd olunub, əvvəldən bilməliyidiz. Yəni istehlakçının hüquqlarına sıfır qədər əhəmiyyət verilmir.

Oyun qiymətlərinin havalarda "uçması" barədə yuxarıda qeyd etmişdik. Təsəvvür edin ki, cami 5 oyunla siz 10 manatınzdan keçirəsən. Halbuki o oyunlar başqa əyləncə məkanlarında 80 qəpik-1 manat olduğu halda, burda hansısa səbəbdən 2 manatdır. Daha bir misal: bütün əyləncə məkanlarında 1, ən pis halda 2 manat olan toplarla, yumşaq qəfəslerle dolu olan hissə burada tam 5 AZN-dir. Yəni heç bir işq, enerji sərfiyatı olmayan yərə uşaqlıq giblər üçün həpnənəqəsə, buna görə 5 AZN ödəmelisiniz. Arqument isə hazırlır: vaxt limitsizdir də, istədiyi qədər oynasın.

Saysız-hesabsız jetonlar və... sonda ağlayan, narazı uşaqlar

Magic Land Uşaq Əyləncə Mərkəzində də durum ferqli deyil. Burada aparatlar jetonla işleyir və jetonun qiyməti 50 qəpikdir. Hər oyun 2-3 dəqiqə davam edir. Zoom-a giriş isə 2 manatdır. Mərkəzdə basket zali ilə yanaşı dərs saatı üçün otaq da var.

Məlek Uşaq Əyləncə Mərkəzində də jetonların qiyməti 50 qəpikdir. Burada isə labirint 3 manat dəyərindədir.

Crazy Uşaq Əyləncə Mərkəzinə isə bir uşaqlıq giriş 5 manatdır. 5 manat ödəyən valideyn uşaqlıq zoom-a-daxil edir və "şərnikoviy batud" adlı əyləncədən istifadə edir. Jeton aparatları isə di-

gerləri ile eyni qiymətdədir. Maraqlıdır ki, bütün bu uşaq əyləncə mərkəzlərində kafeler də fəaliyyət göstərir. Və orada qiymətlər də "ceyran belindədir". Məsələn, mağazadan 30 qəpiyə aldığımız su bu mərkəzlərdə bir qayda olaraq 1 manatdan ucuz deyil. Bu, ən insaflı variantdır. 1.50-2.00 AZN-ə yarım litr su satan məkanlar da az deyil. Bundan başqa, burada bir çaynik çay içmək minimum 6-7 manata başa gəlir. Yeməklərdən isə danışmağa dəymez. Uzun müddəti gözleme, valideynlə əlaqənin vacibliyi lazımdır.

Bir məqamı qeyd edək ki, "Zoom"da uşaqlarla bağlı təhlükəsizlik yüksək səviyyədə qorunmuşdur. Uşağıni bu məkanə qoynayan valideyn işçilərə mobil telefon nömrəsini və adını verir. Hər ehtimala qarşı edilən bu təhlükəsizlik tədbiri uşağın itməməsi, valideynlə əlaqənin vacibliyi lazımdır.

Daha bir detal isə bu əyləncə pozulmuş vəziyyətdə qalır. Lap uşaq olmasın, valideyn de uşağı "Zoom"da əyləndiyi vaxt oyun oynamaq istəsə, ona bu imkan verilmir. 2 saatlıq kartın yarım saatı belə getdiyi.

İliliği barədə maraqlı fikirlərə sahibdir. Psixoloq açıqlamasında bildirib ki, internetdə, ümumiyyətə, kompüterdə elə oyunlar var ki, uşaqlarda məntiqi və yaradıcı təfəkkürü, diqqəti möhkəmləndirmək üçün tətbiq olunur və yaxşı da neticə verir: "Ancaq elə oyunlar var ki, o, uşaqla asılılıq, müxtəlif psixoloji problemlərə yol açır. Biz həzər zaman valideynlərə tövsiyə edirik ki, diqqət eləsini uşaqlar kompüterdə nə kim oyular oynayırlar. Çok təəssüflər olsun ki, bu gün rastlaşıraq ki, çox yaşı olmasına da, uşaqlar müxtəlif dö-

Əzizim əziz, əyləncəsi isə çox bahadır...

Uşaq əyləncə mərkəzlərində qiymətlər niyə "alışib-yanır"? İşbazlar önce uşaqları, sonra valideynləri aldadır...

yemək yedirtməkdən çəkindir.

2 saat limitsiz əyləncə, yoxsa yarımsaat blok olmuş kart?

Megafunda isə attraksionları qeyd 1 manatla 10 manat arasında dəyişir. Burada da attraksionlardan istifadə etmek üçün zaman və balans kart əldə etmək lazımdır. Kartların dəyəri 1 manatdır. Zaman kartlarından isə 5 manata 20 dəqiqə, 10 manata 50 dəqiqə, 21 manata isə 2 saat istifadə etmək mümkündür. Zaman kart aktiv edildikdən sonra kartın zaman geriye hesablanmağa başlayır və zaman bitdikdən sonra kart de-aktiv olur. Bu zaman daxilində müştərilər qiymətdən asılı olmayıaraq, istənilən attraksiondan arzuladığı qədər istifadə edə bilərlər. Ancaq cəld hərəkət etmələn ki, zamanın və pulun boşuna getməsin. Balans kartına istədiyin məbləği yüksəlib attraksionlardan istifadə etmək mümkündür.

Amma burda da bir ilginc məqam var. Məsələn, Megafunda aldığı 21 manata kart almışsa və uşaqlıq "Zoom"da girmək istiyse, sizin kartınız uşaq orda olduğu 30 dəqiqə ərzində blokları və siz ondan istifadə edə bilərsiniz. Halbuki iki uşaqla bu məkanə getməsizsə, digər uşaq həmin yarım saat müddətində hüquqları

məkanlarındakı hədsiz səs-küyle bağlıdır. Hətta normal əsəbi olan adam belə orda yarımsaat gəzəndən sonra depressiv duruma düşə bilər.

Üstəlik, bəzi teamların əl yandırıq qiymətlərini də unutmaq. Adı bir misal: söyügedən məkanda qaynar qarğıdalı (dənəli) satılır. Onun 150 qramı ne az, nə çox, düz 2 manatdır. Meyve şirələri, şirniyyatlar da mağaza qiymətlərindən ən azı 2-2.5 dəfə bahadır.

Avtovağzal ərazisindəki "Baku Outlet Park"da yerləşən "Oppalar" Uşaq Əyləncə mərkəzi də seçimlərdən biridir. Burada "Zoom"da oynamaq 1 manatdır. Sat limiti isə yoxdur. Hətta kim istəsə uşaq burada 1-2 manat ödəmək dəyərək dayəyə etibar edib, başqa işlə məşğul olıb. Burada attraksionlar olmasa da, uşaqların maraşını cəlb edən kompüter oyunları var. Bu oyunların ən bahalısının qiyməti 50 qəpikdir.

Qeyd edək ki, karta 5 manat yüksəldikdə 1 manat, 10 manat yüksəldikdə isə 2 manat bonus gelir.

Valideyn narazılıq edir: "İndi uşaqları sevindirmək çətin məsələdir"

Psixoloq Elnur Rüstəmov isə uşaqların oyunlara olan ası-

yüş oyunları və yaxud avtomobil idarəetmə kimi ağır oyunları oynayırlar. Bu isə onların psixoloji durumuna çox mənfi təsir gösterir. Uşaq aqressiv olur, uduzunda narahatlılığını ifade edir və s. bu cür hallar keçir. Əlbəttə, bu situasiyada bir az diqqəti olmaq lazımdır. Əks təqdirdə, uşaqlarda bir çox problemlər yaranır. O cümlədən fobiyalar. Uşaqda adaptasiya prosesi çətin gedir, o, cəmiyyət içərisində özünü adektiv aparmır, rahat olmur, uyğunlaşa bilmir. Xüsusi internetə çıxışı olan kompüterlər var, ailələr burada xüsusi diqqəti olmalıdır ki, uşaqlar hansı proqramlara, hansı sayta girirlər. Onlara dənəzərət eləsələr, yaxşı oları.

3 uşaq atası Sarvan Mehdiyev isə bildirir ki, zəmanət uşaqları oyun, əyləncə məkanları məsələsində doyumsuzdur: "Sanki uşaqlar üçün hər şey adılaşır, sevinmək hissələrini itiriblər. Aparırsan gəzməyə, əylənməyə... Qayıdanda baxırsan ki, yenə de narazidelər. Bəlkə de bu, əyləncə mərkəzlərindəki çəşidlərin bolluğu ilə bağlıdır. Uşaq 1000 dənə əyləncə görür, sən onu 700-ne apara bilirsən. Bu da narazı qalır axırdı. İndi uşaqları sevindirmək, əyləndirmək çox çətindir".

□ Sevinc TELMANOZI

Yəhudi icmasının rəhbərinin evinə basqının təfərrüatları

82 yaşlı Boris Simanduyev və bacısı ağır xəsarət alıb; Yevda Abramov: "Ev sahibləri qışqırıb qonşuları köməyə çağırıldıqları üçün onları biçaqla vurublar"

Yevda Abramov

Dekabrin 6-da səhər saat 06:30 radələrində Quba rayonunda Qırızızi Qəsəbənin Dağ Yəhudi-ləri dini icmasının rəhbəri Boris Simanduyevin evinə basqın olub. Başqınçılar 82 yaşlı icma rəhbərini və onun bacısı Liza Simanduyevaya ağır xəsarət yetiriblər, onlardan pul və qiymətli zinət əşyalarını verməyi tələb ediblər. Qeyd edək ki, hadisə barədə ilk olaraq APA xəber yayıb.

Hadisənin təfərrüatları barədə "Yeni Müsavat" qəzetinə məlumat verən Quba rayonunun deputati, yəhudi əsilli millet vəkili Yevda Abramov bildirib ki, dekabrin 6-da qarət baş vərendən bir neçə saat sonra ailənin yaşadığı mənzilə baş çəkib və gün ərzində orada olub.

Millet vəkilinin sözlərinə görə, qarətin heç bir dini-ətnik səbəbi yoxdur, sıradan bir quldurluq hadisəsidir: "Adı bir cinayət hadisəsidir. Hadisə səhər saat 6 radələrində baş verib. Boris Simanduyev şübhə ibadətənə getməyə hazırlaşmış. Təsadüfən qapının zəngi çalınış və ev sahibinə deyiblər ki, sizin bayırda saxladığınız maşını vurub əziblər. Bu cür aldadaraq onları bayır çağırıblar və maskalanmış şəxsələr evə daxil olub. Boris Simanduyev yaşlı inşəndir, 82 yaşlı var, gözləri de zəif görür. Digər tərəfdən cinayətkarlar maskalandıqları üçün onların kimliyini görə bilməyib. Qarətçilər soyuq silahları silahlanmış olub.

3 nəfər maskalanmış şəxs evə daxil olaraq ev sahibindən pul və zinət əşyalarını tələb ediblər. Onlar vermedikdən isə bu yaşlı insanlara xəsəret yetiriblər. Boris Simanduyevin və bacısı Liza Simanduyevanın əl-qollarını bağlayaraq özləri evdə axtaşır aparmağa başlayıblar. Evdə kiçik bir seyf olub və qarətçilər onu balta ilə açıblar. Seyfde ailəyə məxsus olan pulu və qiymətli əşyaları aparıblar. Hələlik Boris Simanduyevə nə qədər ziyan dəyidi mələt deyil. Ev sahibləri qışqırıb qonşuları köməyə çağırıldıqları üçün onlara bıçaq xəsəretləri yetiriblər. Qarətin başqa bir motivi yoxdur. Artıq hüquq-mühafizə orqanları, rayon rəhbərliyi elə həmin gün istintaq qrupu yaradılar. Hazırda müxtəlif versiyalar üzərində iş gedir.

Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsinin sədri Mübariz Qurbanlı ANS-ə açıqlamasında bildirib ki, hadisə barədə kifayət qədər məlumatlıdır və bölgədə ezamiyyətdə olan müavini bu işləy xaxından maraqlanır. Komitə sədri hüquq-mühafizə orqanlarına istinad edərək deyir ki, bu da çox kriminal karakterlidir. Heç bir siyasi, dini və etnik zməndən baş verməyib. Amma yenə də dəqiq söz tədqiqatdan sonra deyiləcək.

Qeyd edək ki, Boris Simanduyev 82 yaşındadır. Həyat yoldaşı 3 il önce vəfat edib. Övladları Rusiyada yaşayırlar. Hazırda dini icma rəhbəri Quba rayonunda yaşlı bacısı Liza Simanduyeva ilə birge yaşayır. Ailənin heç kimlər düşmənciliyinin olmaması və basqınçıların evdən oğurluq etməsi hadisənin dənə qarət motivi olduğunu deməyə əsas verir. Daha dəqiq nəticələr isə hüquq-mühafizə orqanlarının araşdırılardan sonra məlum olacaq.

□ Nərgiz LİFTİYEVA

Nabrandə azyaşının ayağını itirdiyi obyekt satışa çıxarılıb

Nabrandə yerləşən və azyaşlı oğlanın ayaqlarını itirməsi ilə nəticələnən bədbəxt hadisənin baş verdiyi "Nabran Holiday Village" istirahət mərkəzi satışa çıxarılıb. Lent.az-in əldə etdiyi məlumatə görə, 3,5 hektar sahəsi olan istirahət mərkəzi bütün əşyaları və qurğuları ilə birgə satılır. Qalmaqlı obyekt 3 milyon manata satılır.

Qeyd edək ki, "Nabran Holiday Village" keçmiş deputat Nizami İsgəndərova məxsus olub. İmran Cəfərzadənin keçən ilin yanında istirahət mərkəzində bədbəxt hadisə ilə üzləşməsi və ayaqlarını itirməsindən sonra obyekt fəaliyyətini dayandırıb.

Məlum hadisəyə görə başlanmış cinayətin məhkəməsinin nəticəsi olaraq İmran Cəfərzadənin ailesinə 70 min manat təzminat ödənilib. 4 nəfər azadlıqlan məhrum edilib.

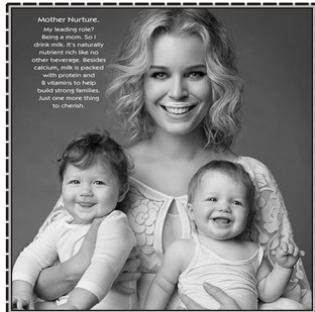
Onu da qeyd edək ki, məlum hadisədə yaralılmış İmranın hər iki ayağı amputasiya edilib. O, Almaniyada uzunmüddətli müalicə kursu keçib. Azyaşının bütün xərclərini dövəyib.

ÜSAVAT

Son səhifə

N 299 (6008) 8 dekabr 2014

Əkiz uşaqları olan analar çox yaşayırlar

ABŞ KIV-nin verdiyi məlumat görə, bu, 59 min qadın arasında aparılmış araşdırma nəticəsində səbüt olunub. Alımlar araşdırmanın nəticəsinə kənar amillərin təsir etməməsi üçün XIX əsrə əkiz uşaq anası olmuş qadınlara sorgu keçirib. Bununla da hamileliyə qarşı həblərin, sonsuzluq aradan qaldıran dərmanların və digər faktorların tedqiqatına təsir ehtimalı aradan qaldırılıb. Tədqiqatçılar əkiz uşaq anası olan qadınlardan hansı səbəbdən daha çox yaşadığını hələ ki müeyyənləşdirə bilməyib.

Ağır çantalar xəstəlik yaradır

Ağır və böyük çantalar qadınlarda bel ayrıllığı yaradır. Gündəlik həyatda qadınlardan istifadə etdiyi böyük və ağır çantalar onların görünüşünə təsirsiz ötüşmür. Belə ki, xüsusilə son illərin dəbi olan böyük çantalarla üstünlük verən xanımlarda bel ağruları yaranır. Mütxəssislər qeyd edirlər ki, böyük və ağır çanta daşınmaq, gərgin iş həyatı, ev işləri, həmcinin stress də bu ağruları artırır. Hazırda dünyada gənc qadınlarda toxmının 20 faizi bu xəstəlikdən əziyyət çəkir və bunun səbəbkərə ağır və böyük çantalardır. Ağır çantaların yaratdığı fəsadlar tez-tez ağrularla kifayətlənmir. Bu, sonradan xanımlarda görünə biləcək bel ayrıllıkları də yaradır. Həmcinin onurğa xəstəliyi, hərəkət ritminin dəyişməsi, vaxtından əvvəl bel bükülməsi kimi fəsadların səbəbi də yene ağr çantalardır.

Uşaq vaxtı eşşək südü içən Papa

Katoliklərin ruhani lideri Papa Francis deyib ki, uşaqlığında anasının südü çatmadığı üçün eşşək südü içib. Vatikanda Eurolactis adlı bir firmannın qurucusu olan Pierluigi Orunesu yeni il hədiyyəsi olaraq Papaya hədiyyə etdiyi eşşəklərdən birinin adı Thea, digərininki isə Noah olub. Papa isə bu hədiyyələrə görə çox razi qalıb və uşaqlığında eşşək südü içdiyini bu məqamda bildirib. Söyügedən firma isə südə allergiyası olan uşaqlar üçün eşşək südü istehsal etməklə məşğul-

dur. Orunesu deyib ki, alımlar də tərkibi etibarilə eşşək südünün ana südünə ən yaxın olduğunu bildiriblər. Bundan baş-

qa, həmin görüşdə məlum olub ki, bu yaxınlarda Papanın həyat hekayəsini anladan bir film çəkiləcək.

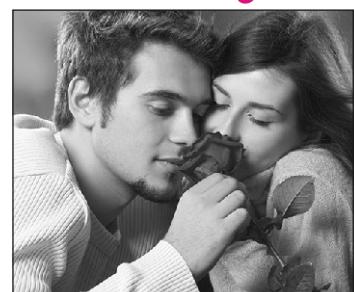
Dünyanın ən qəribə ölümləri

New Hampshire əyalətində 10 yaşında bir uşaq kolasını mismarla açmağa çalışarkən həyatını itirib. Kolanın içindəki qaz təzyiqiylə atılan mismar, uşaqın böğazına batıb və uşaq həyatını itirib. 1985-ci ildə New Orleanslada təcili yardımçılar şəhərin hovuzlarında kimsənin boğulmamasını qeyd etmək üçün bir parti veriblər. Partide qonaqlardan biri çox maraqlı bir şəkildə boğulub. 1975-ci ildə bir ingilis cütlük televiziyyada ən sevdikləri proqramı izleyərkən kişi yarım saat davam edən bir gülümə krizi nəticəsində infarkt keçirərək ölüb. Yoldaşı cənəzədən sonra proqramın prodüserlərinə bir məktub yazaraq, orını hayatının son dəqiqələrində bu qədər xoşbəxt etdikləri üçün təşəkkür edib.

Sevginin ömrü 3 il, cəzb etməninkı 6 aydır

Amerika statistləri və araşdırmaçıları ikili münasibətləri rəqəmlərdə belə eks etdiriblər. Onlara görə, məhabətin ömrü 3 ildir. Fərdlər arasındaki eyni-tərzli cinsi münasibətin hezz müddəti 6 aydır. Sadə cinsi ehtirasın cəzbədiciliyi isə 3 aydır. Onların fikrincə, sonuna qədər davam edən insanlar arasındaki bağlılıqdır. Amma bu da cəmisi 5 il çəkir. Rəqəmlər çox pessimist görünür. Araşdırmaçılar bildirib ki, bu, münasibətlərin 35 faizine aiddir.

İki itin mədəsinə 3 kilo narkotik yerləşdirdi

Peru polisi Meksikadan gələn bir nəfəri narkotik alverinə görə həbs edib. Amma işin ilginc tərəfi bu adamın 3 kilogram ağırlığında narkotik maddəni iki itin mədəsinə gizlətməsidir. 22 yaşlı meksikalı Cüzeppé Tombolani 4 dekabrda Lima mehmanxanasında həbs edilib. Məhz həmin mehmanxanada Cüzeppé itlər üzərində əməliyyat keçirərək, onların mədəsinə 11 paket narkotik yerləşdirib. Daha sonra itlərin mədəsindən narkotiki veterinarlar çıxarırlar. Paytaxt polisi isə deyib ki, daha önce analoji halda qarışlaşmayıblar. Əməliyyatdan sonra itlərin səhhətində problem yaranıb, onlardan biri ölüb. 2013-cü ilin yayından etibarən Peru narkotik vasitələrin daşınmasına görə birinci yeri tutan şəhərdir.

BUĞA - Gündün ümumi mənzərəsi gərgin olsa da, bunun qarşısını ala bilərsiniz. İlk növbədə səbr nümayiş etdirin. Nahardan sonra isə yalnız istirahət və gəzintilərə meyl edin.

ƏKİZLƏR - Çoxdan bəri donub qalmış planlarını dirçəltmək üçün bəzi şəxslərə müraciət etməyiniz böyük səmərə verə bilər. Saat 14-dən sonra iştirak etdiyiniz bütün görüşlər xeyrinizedir.

XƏRÇƏNG - Bəxtinizə fəaliyyət və yeni əlaqələr üçün ən uğurlu məqamlar düşəcək. Odur ki, mövcud potensialınızdan maksimum bəhərənin. Müqəddəs yerləri ziyarət etmək yaxşı olardı.

ŞİR - İşgüzar və riskli sövдəleşmələrdə iştirakınızı təxirə salmağa çalışın. Ən azıdan bu təqvim dəyişən məsələlər üçün önemli deyil. Gün ərzində dostlarınızla bir yerdə olun.

QIZ - Şəxsi işlərinizdə böyük dönüşənənələr. Qarşıda duran on gün ərzində görecəyiniz işləri reallığa yaxınlaşdırmaq üçün müttəfiqlərinizlə əlaqələri dərinləşdirməsiniz.

TƏRƏZİ - Səhər saatlarında qeyri-ciddi adamların xoşagəlməz rəftarı ilə üzləşə bilərsiniz. Çalışın ki, belə amillər ovqatınızı korlasın. Nahardan sonra səfərə çıxmaga deyər.

ƏQRƏB - Gələcək perspektivlərinizi reallaşdırmaq istiqamətində tənəbəllik edirsiz. Belə ki, sizə lazım olan bütün gedisi bilinən halda fəaliyyət göstərmirsiniz. Əzmkarlılığını artırın.

OXATAN - Maraqlı görüşlər yolunuza gözləyir. Güman ki, sizi böhranlı vəziyyətdən çıxara bilən insanlarla qarışaçaqsınız. Amma belə məqamlarda təmkinli olun ki, sonda güle bilesiniz.

ÖGLAQ - Müntəzəm surətdə təmasda olduğunuz adamların obyektiv rəyləri ilə hesablaşmağa çalışın. Məsləhət almaq ayıb iş deyil. Qazanmaq üçün coxsayılı şanslarınız da mümkündür.

SUTÖKƏN - İxtiyarınıza ele bir gün verilib ki, yalnız öz gücünəzə güvenməlisiniz. Kənar müdaxilə və məsləhətlər o qədər də önemli deyil. Gündün ikinci yarısını bütünlükə sevgiye həsr edin.

BALIQLAR - Başınızdakı yeni ideyaları reallaşdırmağı bacarsanız, uğurlarınız daha da yaxınlaşacaqsınız. Yeganə narahatçılığınız, səhətə bağlı ola bilər. Büdcənizi boş məsrəflərə xərcəlməyin.

Unutmayın, Tanrı uledzlərdən daha yüksəkdə durur!

Cəmi 1.89 kilo çəkisi var, amma 50 min dollara satıldı

Italya bölgəsi olan Umbriyada tapılan trüfə döyünləri heyrlətə salıb. Onun çəkisi cəmi 1.89 kilogram olsada, başlangıç qiyməti 50 min dollar olub. Ağ trüfə sözügedən bölgədə oktyabr-dekabr aylarında tapılır. Bu göbələyi ancaq xüsusi təlim keçirmiş itlər tapa bilir. Lenta.ru saytı yazıb ki, trüfə hər zaman astronomik məbləği ilə diqqət çəkib. Belə ki, 2013-cü ildə bir cüt trüf 90 min dollara satılıb. 2010-cu ildə isə iki ağ rəngli trüf İtaliyada keçirilən bir auksionda 330 min dollara satılıb. Eyni ildə İtaliyada keçirilən trüf festivalında 900 qramlıq göbələk 105 min dollara alıcı tapıb.

Səhifəni hazırladı: SELCAN

Redaktor:
Zahid SƏFƏROĞLU

Lisenziya N: B 114
SAYI: 5.400

Təsisçi: Rauf ARIFOĞLU
Baş redaktorun birinci müavini:
Azər AYXAN

e-mail adres: yenimusavat@mail.ru

"Yeni Müsavat"ın kompüter mərkəzində yığılıb, səhifələnib,
"E-Q" mətbəəsində çap edilib. Əlyazmalar geri qaytarılmışdır.
Müəlliflərə redaksiyanın mövqeyi uyğun gəlməyə bilər.

Ünvan: Bakı Şəhəri,
R.Rüstəmov küçəsi
2528-cı mahallə ev 44/d
Tel: 520 01 23 (24, 25, 26, 27, 28)